

REYHANLI'DA SURIYELİ KADINLAR İLE SÖYLEŞİLER - III

INTERVIEWS WITH SYRIAN WOMEN IN REYHANLI - III

حوار مع مواطنات سوريات في ربحانلي – ٣

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER FOR MIDDLE EASTERN STRATEGIC STUDIES

مركز الشرق الأوسط للدراسات الاستراتيجية

REYHANLI'DA SURİYELİ KADINLAR İLE SÖYLEŞİLER - III

INTERVIEWS WITH SYRIAN WOMEN IN REYHANLI - III

حوار مع مواطنات سوريات في ریحانلي – ٣

ORSAM Rapor No: 159

Mayıs 2013

ISBN:978-605-4615-55-1

Ankara - TÜRKİYE

ORSAM © 2013

Bu raporun içeriğinin telif hakları ORSAM'a ait olup, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar ve yararlanma dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz. Bu raporda yer alan değerlendirmeler yazarına aittir; ORSAM'ın kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır.

ORTADOĞU STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tarihçe

Türkiye’de eksikliği hissedilmeye başlayan Ortadoğu araştırmaları konusunda kamuoyunun ve dış politika çevrelerinin ihtiyaçlarına yanıt verebilmek amacıyla, 1 Ocak 2009 tarihinde Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi (ORSAM) kurulmuştur. Kısa sürede yapılanan kurum, çalışmalarını Ortadoğu özelinde yoğunlaştırmıştır.

Ortadoğu’ya Bakış

Ortadoğu’nun iç içe geçmiş birçok sorunu barındırdığı bir gerçektir. Ancak, ne Ortadoğu ne de halkları, olumsuzluklarla özdeşleştirilmiş bir imaja mahkum edilmemelidir. Ortadoğu ülkeleri, halklarından aldıkları güçle ve iç dinamiklerini seferber ederek barışçıl bir kalkınma seferberliği başlatacak potansiyele sahiptir. Bölge halklarının bir arada yaşama iradesine, devletlerin egemenlik halklarına, bireylerin temel hak ve hürriyetlerine saygı, gerek ülkeler arasında gerek ulusal ölçekte kalıcı barışın ve huzurun temin edilmesinin ön şartıdır. Ortadoğu’daki sorunların kavranmasında adil ve gerçekçi çözümler üzerinde durulması, uzlaşmacı inisiyatifleri cesaretlendirecektir. Sözkonusu çerçevede, Türkiye, yakın çevresinde bölgesel istikrar ve refahın kök salması için yapıcı katkılarını sürdürmelidir. Cepheleşen eksenlere dâhil olmadan, taraflar arasında diyalogun tesisini kolaylaştırmaya devam etmesi, tutarlı ve uzlaştırıcı politikalarıyla sağladığı uluslararası desteği en etkili biçimde değerlendirebilmesi bölge devletlerinin ve halklarının ortak menfaatidir.

Bir Düşünce Kuruluşu Olarak ORSAM’ın Çalışmaları

ORSAM, Ortadoğu algılamasına uygun olarak, uluslararası politika konularının daha sağlıklı kavranması ve uygun pozisyonların alınabilmesi amacıyla, kamuoyunu ve karar alma mekanizmalarına aydınlatıcı bilgiler sunar. Farklı hareket seçenekleri içeren fikirler üretir. Etkin çözüm önerileri oluşturabilmek için farklı disiplinlerden gelen, alanında yetkin araştırmacıların ve entelektüellerin nitelikli çalışmalarını teşvik eder. ORSAM; bölgesel gelişmeleri ve trendleri titizlikle irdeleyerek ilgililere ulaştırabilen güçlü bir yayım kapasitesine sahiptir. ORSAM, web sitesiyle, aylık Ortadoğu Analiz ve altı aylık Ortadoğu Etütleri dergileriyle, analizleriyle, raporlarıyla ve kitaplarıyla, ulusal ve uluslararası ölçekte Ortadoğu literatürünün gelişimini desteklemektedir. Bölge ülkelerinden devlet adamlarının, bürokratların, akademisyenlerin, stratejistlerin, gazetecilerin, işadamlarının ve STK temsilcilerinin Türkiye’de konuk edilmesini kolaylaştırarak bilgi ve düşüncelerin gerek Türkiye gerek dünya kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktadır.

Feyyat Özyazar

1954 yılında Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde doğdu. İskenderun Asliye Hukuk Mahkemesinde kısa süre katiplik yaptıktan sonra ayrılıp Reyhanlı'da serbest olarak arzuhalcilik yapmıştır. Halen bir yerel gazetede köşe yazarlığı yapmaktadır. Yayınlanmış pek çok makale ve röportajları ile bir şiir kitabı bulunmaktadır. Feyyat Özyazar ORSAM Danışma Kurulu Üyesidir.

TAKDİM

Reyhanlı'da gerçekleşen terör saldırısı komşu ülkelerde yaşanan istikrarsızlığın Türkiye'ye nasıl kolayca yayılabileceğinin acı bir göstergesi olmuştur. Irak'ta 2003 işgali ve Suriye'de 2011 ayaklanma sonrası görmeye alıştığımız acı sahnelerin bir benzeri Hatay Reyhanlı'da yaşanmıştır. Resmi açıklamalar ve Türk kamuoyundaki genel bakış saldırının faili olarak Suriye rejimini işaret etmektedir. Buna göre eylemi, Esad rejiminin Türkiye'yi Suriye politikası nedeniyle cezalandırma ve çatışmanın içine çekerek savaş sahasını genişletme çabası olarak okumak mümkündür.

Olay tüm Türkiye'yi derinden etkilemiştir. Ancak bölge insanı, Reyhanlı halkı doğrudan şiddete maruz kalmıştır. Bu da zaten Suriye ile sınır ilçesi olması dolayısıyla direk etkiye maruz kalan ve gergin bir havanın hakim olduğu bölgede kutuplaşmaları daha da körüklemiştir. Reyhanlı Suriye'deki olayların başlamasından bu yana neredeyse kendi nüfusu kadar Suriyeli misafiri ağırlamaktadır. Bu da bölgedeki sosyal, ekonomik, güvenlik durumunu radikal biçimde etkilemektedir. ORSAM olarak Suriye olaylarının başlamasından bu yana Reyhanlı'ya yerleşmiş olan Suriyeli misafirler ile hayat hikayelerini dinlediğimiz çok sayıda söyleşi gerçekleştirdik. ORSAM web sayfamızda yayınladığımız bu söyleşilerin son Reyhanlı olayı ile birlikte bir kere daha Türk kamuoyunun ilgisine sunulması gerektiğini düşündük. Reyhanlı'daki durumu anlamaya ve Suriyeli misafirlere bakışa katkı sunması dileğiyle söz konusu söyleşileri derlediğimiz bu çalışmayı kamuoyunun ilgisine sunuyor ve emeği geçen herkese teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Hasan Kanbolat
ORSAM Başkanı

İçindekiler

Takdim.....	4
Söyleşiler	
1- Macide Salih El Hazzani'nin eşi Rejim tarafından tutuklanmış	7
2- Öğretmen Naciye el Hamdo	8
3- Mahide Hacı Hasan'ın eşi iç savaşta bombardımanda ölmüş.....	9
4- Ramya Hacı Kaddur eşi çatışma sırasında yaralanmış.....	9
5- Diş Hekimi Rima	10
6- İlkokul öğretmeni Semah Seyyuk	13
7- Hemşire Nur.....	14
8- Kadın giyim mağazası sahibi Meryem	16
9- Halep ilinden Semah Kuzey Kafkasya'ya dönmek istiyor.....	18
10- Sümeyya Hamdi Muvaffak eşini çatışmalar sırasında kaybetmiş.....	19
11- Eğitim Fakültesi mezunu Suhad.....	20
12- Emire Fetura ve Hatun el Casim eşlerini iç savaşta kaybetmişler	21
13- Şehit Albay eşi Nahide Maddab el Hazzani	22
14- Nayle Hammadi'nin eşi Rejim tarafından tutuklanmış	23
15- Radiye Nahsan Nammudi'nin yaşadığı bölge bombalanmış	24
16- Safaya Mağribiy polis memuru eşini çatışmalar sırasında kaybetmiş	25
17- Azize Fadıl el Naccar sağlık ocağında aşçılık ve temizlikçilik yapıyor.....	26

Hazırlayan: Feyyat Özyazar
 ORSAM Danışma Kurulu Üyesi
 Lina Zekeriya Saguj

REYHANLI'DA SURİYELİ KADINLAR İLE SÖYLEŞİLER - III

Suriye'den Türkiye'ye gelen ve Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde kiralık ev tutarak yerleşen Macide Salih el Hazzani ile söyleşi

Eşi Rejim tarafından tutuklanınca zor koşullar altında yaşamaya başlayan Macide Salih el Hazzani iş bulamaz hale gelmiş. Ekonomik zorlukların üstüne kızlarına sarkıntılık, taciz başlayınca Türkiye'ye kaçmaya karar vermiş.

Macide Salih el Hazzani: 40 yaşındayım. İdlip'in Tüel el Kasr Köyü'nde yaşıyorum. Türkiye'ye 3 ay önce geldim. Reyhanlı'da bir ev kiraladım ve orada yaşıyorum.

ORSAM: Türkiye'ye kimlerle geldiniz?

Macide Salih el Hazzani: Kızlarımla birlikte geldik.

ORSAM: Türkiye'ye gelmeye hangi olaylar sonrasında karar verdiniz?

Macide Salih el Hazzani: Eşim Dana'da (Dana, İdlip iline bağlı bir ilçe) dolmuşçuluk yapıyordu. Bölgede ilk olaylar çıktığı zaman İdlip'ten Halep'e yolcu almış. Onları Halep'e bıraktıktan sonra tekrar İdlip'e dönmüş. Dolmuşa aldığı kişiler takip ediliyormuş. Eşimi, onları tanıdığı ve işbirlikçi olduğu iddiasıyla

gözaltına aldılar. Her ne kadar inkar etse de kurtulamadı. Tüm suçu dolmuşa yolcu almak ve onları İdlip'ten Halep'e götürmekti.

Yetişkin kızlarım var. Eşim içeri girince, dolmuşu çalıştıracak kimse kalmadı. Bizde tarım işlerinde çalışmaya başladık. Ancak, hem Beşar yanlısı askerler hem de Beşar taraftarı köylüler bizi dışladı. Bazen suyumuz kesilir bazen evimiz taşlanır bazen de çalıştığımız halde yevmiyelerimiz verilmezdi. Devamlı hor görülen alay edilen bir duruma düştük. Bize sahip çıkan birkaç ailenin dışındaki çoğunluk, rejimden yana olduklarını ispatlamak için bize karşı cephe aldı. Gün geldi bize ne iş ne de aş veren kaldı. Kızlarıma da sarkıntılık, taciz başlayınca kaçmaya karar verdim.

ORSAM: Eşinizden haber alabiliyor musunuz?

Macide Salih el Hazzani: Eşim halen cezaevinde. Akıbeti hakkında hiçbir bilgim yok. Türkiye'ye geldiğimizde bir ev kiralayıp, birkaç ay orada oturduk. Ancak artık biriktirdiğim ve çevremden aldığım paralar bitmek üzere. Perişan haldeyim. Çadırkente müracaat edeceğim. Suriye'ye dönme planım da cesaretim de yok. Şu an öncelikli olan kızlarımla namusu.

** Bu söyleşi, 10 Ağustos 2012 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde kiralık ev tutarak yerleşen Naciye el Hamdo ile söyleşi

Öğretmen Naciye el Hamdo çatışmalar başladığında eşini kaybetmiş. İç savaş sırasında evi yıkılmış. İşini yapamaz hale gelince maaşı kesilmiş, Türkiye'ye gelmek zorunda kalmış.

Naciye el Hamdo: Suriye'nin Halep İli, Hamdaniye Mahallesi'nde yaşıyorum. Bir çocuk annesiyim. 27 yaşındayım ve öğretmenim.

ORSAM: Suriye'de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye'ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Naciye el Hamdo: Eşim Mervan Kerim el Hamdo Halep'in ilk bombalanmasında hayatını kaybetti. Bu bombardıman sırasında evlerimizde yıkıldı. Aile olarak büyük ka-

yıplar verdik. Ailemiz hem birbirinden uzak yaşıyorlar hem de dar gelirli. Suriye'de dul bir kadın olmak bu olaylardan önce bile çok zordu. İç savaş başladığından beri ise tam bir kabus halini aldı. Yarısı yıkılmış, elektriği, suyu olmayan bir evde bir süre yaşamaya çalıştım. Ama sonrasında komşularıma sığındım. Komşularım beni bir süre ağırladılar. Ama yaşam koşullarının kötüleşmesi ve gıda sıkıntısının başlamasıyla insanlar bir ekmeğin hesabını yapar hale geldiler. Görev yaptığım okul evimden başka bir semtteydi. Korku nedeniyle okula da gidip gelemiyordum ve maaş kesildi. Oğlumla birlikte, eşimle biriktirdiğimiz 150 Bin Suriye Parası ve giyim eşyalarımızı alarak Halep'ten bir aileyle beraber İdlib'e taşındık. İdlib'te hududa yakın Sermade Köyü'ne yerleştik ve 2 ay kaldık. Sermade'de de iç çatışma ve hırsızlık başlayınca can güvenliğimiz ve namusum tehlikeye girdi. Huddutaki tel örgüleri geçebilmek için bir rehber bulduk. Rehber 10 bin Suriye parası vardı. Bizi Hatay-Reyhanlı-Cilvegözü yoluna kadar getirdi. Reyhanlı'ya daha çok İdlib bölgesinden gelenler yerleşmiş. Halepliler çok az. Bu

nedenle burada tanıdığım kimse yok. Zar-zor bir kiralık ev buldum. Evimde sadece bir yatak, bir minder, halı ve mutfak eşyaları var. Elimde ise Türk parasına göre 2000 TL kaldı. Oturduğum mahalledekiler bana yardım ettiler. Bazı ihtiyaçlarımı karşıladılar ve günlük yiyecek getirdiler. Ancak bu gururumu kırdı. Bende para kazanmak için evlere temizliğe gitmeye başladım. Suriye’de öğretmen idim Türkiye’de temizlikçi oldum. Sonunda çadırkentlere müracaat ettim. Kış gelmeden önce çadırkentten cevap gelsin diye dua ediyorum.

**Bu söyleşi, 20 Kasım 2012 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye Halep’ten Reyhanlı’ya gelerek yerleşen Mahide Hacı Hasan ile söyleşi

Eşi iç savaşta bombardıman sonucu şehit olan Mahide Hacı Hasan, 2 oğlu 1 kızıyla birlikte aylarca Halep’te yaşam mücadelesi verdikten sonra Türkiye’ye gelmiş.

ORSAM: Öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

Mahide Hacı Hasan: Suriye Halep ili Bistelnepaşa Mahallesi’ndenim. 3 çocuk annesiyim.

ORSAM: Suriye’de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye’ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Mahide Hacı Hasan: Eşimin iş yeri evimizin alt katındaydı, bombardıman olunca fıçı bomba evimizin üzerine düştü ve eşimi bu sırada kaybettim. Komşularımdan da çok kişi yaşamını yitirdi. Ne iş yerimizin ne de evimizin bir eşyası kaldı, canımızı zor kurtardık. Birkaç gün komşularda akrabalarda kaldıktan sonra çocuklarımı alarak Türkiye’ye geldim.

Yetişkin oğullarım Nizam Ordusu’nun ellerine düşseydi ya oradan askere alacaklardı ya da öldüreceklerdi. Bu nedenle çocuklarımı kaçırdım geldim.

Reyhanlı’da ev kiraladık, evlere temizlik işlerine, bazen de bulduğumda tarım işlerine gidiyorum. İki oğlum da inşaatlarda çalışmaktalar. Ekmegimizi kazanmaya çalışıyoruz. Mahallelerimizin çoğu yıkıldı, sayısız insan öldü. Ekmegin olmadığı, elektrik-suyun kesildiği, dışarıya çıkılmadığı bir ortamda yaşadık. Bizi sanki başka bir devletin askerleri işgal etmiş gibi korku ve endişe içinde yaşadık.

Suriye’deki evimizde her türlü ev eşyamız vardı. Rahat ve muntazam bir ev hayatımız vardı. Burada basit bir kilim, birkaç parça ev malzemesi ve bir buzdolabımız var. Daha televizyon alamadım. Sünger yataklarda yatıyoruz, bir oturma odası bir salon ve mutfaktan ibaret bir evde oturuyorum.

Yurt dışında bulunan bazı iş adamlarının gönderdiği şahıslar geldi Reyhanlı’ya, durumu kötü olan Suriyeli ailelere yardımlarda bulundular, bende iki paket gıda maddesi, 3 battaniye aldım. Kış mevsimine girdik daha sobamız, odun kömürümüz yok. Para biriktiriyorum, onları da alacağım.

Suriye’de kalan komşularımdan, akrabalarımdan hiçbir haber alamıyorum. Çoğunun göçtüğünü düşünüyorum ancak nerde olduklarını öğrenemedim. Bir telefon irtibatımız da yok. Suriye’de durum düzelinceye kadar Türkiye’de kalacağım.

** Bu söyleşi, 6 Aralık 2012 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye’den Türkiye’ye Hatay’ın Reyhanlı ilçesine gelen Ramya Hacı Kaddur ile söyleşi

Ramya Hacı Kaddur, Harim'in bombalanması sonucu birçok aile gibi kendisi de Türk sınırından tel örgüyü geçerek Reyhanlı'ya gelmiş. Eşi muhaliflerle birlikte olup yaralı olduğundan dolayı beraberinde gelememiş.

Ramya Hacı Kaddur: Suriye İdlib'e bağlı el Rif bölgesindenim. 2 çocuk annesiyim.

ORSAM: Suriye'de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye'ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Ramya Hacı Kaddur: Muhaliflere karşı havadan bombardıman başladı. Harim ilçesinin içi de dışı da, köyleri mezraları ne varsa havadan bombalandı. Sonra da tanklar girdi bölgemize, muhaliflerle çatışmaya başladılar. Köylerden, ilçe merkezinden çok insan öldü, yaralandı, kimisi tel örgüleri aşarak Türkiye'ye sığındı kimisi de Suriye'nin başka bölgelerine göç etti. Bölgemizde hiç kimse kalmadı, evlerimizi, eşyalarımızı, hayvanlarımızı terk ettik.

Ben 2 çocuğumu alarak Reyhanlı'ya geldim. Eşim ise Harim'de kaldı, yaralı olduğundan dolayı yürüme gelme imkanı yok. Muhaliflere ait barınakta kalıyor. Bir ev kiraladım, ancak hiçbir eşyam yok. Mahalle halkı bana yardımlarda bulundular; yatağım, mutfak eşyalarım oldu ve şu anda bir oda bir mutfak kiralamış oturuyorum. Ancak getirdiğim param bana ne kadar yetecek bilmiyorum. İş bulursam ev temizliğine giderim, tarlada çalışırım. Ancak önümüz kış, tarım mevsimi de olmadığından büyük bir maddi sıkıntı içinde kalacağım.

Suriye'de bölgemizde ulaşım durdu. Ticaret ve tarımsal faaliyetler de durdu. Bütün halk açlıkla karşı karşıya, herkes hazırda olan ne varsa kullanıyor ancak gelecek için bir umut yok. Bölgemiz insanların kışlık unları, bulgurları, her türlü mutfak ihtiyaçları bitmek üzere, arabası olanların arabalarına alacak benzin, mazotları yok. Her şey pahalı oldu, akaryakıt karaborsada.

Benim gibi çok aile geldi Reyhanlı'ya ve hepsinin durumu aynı, çünkü mallarını satamadan geldiler, arabalarını alamadan geldiler, kimisi gece yarısı aniden evini terk etti. Paralarını dahi alamayanlar var. Üst baş giyimimiz yeterli değil, kışlık giyeceklerimiz yok. Bütün bu maddi imkansızlıkların yanı sıra eşimin de hayatından endişe ediyorum. Benim Reyhanlı'ya geldiğimi biliyor ancak nerede oturduğumu bilmiyor. Haber verme veya haber alma imkanım da yok şu anda. Böyle bir çıkmazın içindeyim ben.

** Bu söyleşi, 6 Aralık 2012 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'den Türkiye'ye gelerek Hatay'ın Reyhanlı ilçesine yerleşen Rima ile söyleşi

Diş Hekimi Rima, tüm ailesi rejime muhalif oldukları için baskılara maruz kalmış. Baskılar artınca önce Ürdün'e sonra Birleşik Arap Emirlikleri gitmiş. Amerika-Suriye Doktorlar Birliğiyle vasıtasıyla Reyhanlı'ya gelmiş.

ORSAM: Kendinizi ve Suriye'de iç savaş öncesi hayatınızı anlatır mısınız?

Rima: Ben Rima. Suriye köylerinin birinden geliyorum. Dedem köyün büyüklerinden sayılır. Misafirperverliğiyle meşhurdur, evi sürekli misafirler ile doluydu. Köyün problemleri her zaman dedemin divanında çözülüyordu.

Bir gün güvenlik güçleri dedemin divanına baskın düzenleyip, divanda bulunan yaklaşık elli kişiyi gözaltına aldı. Ailemizin tüm fertleri tutuklandı. Dedemin sorgulamasında sürekli "oğlun Muhammed nerede?" diye sordular. Dedem ise, oğlunun vilayete indiğini ve çocuklarını ziyaret etmeye gittiğini açıkladı.

Güvenlik güçleri evi abluka altına aldıktan sonra aralarından bir ekip vilayete inip bizim evimize geldiler. Ben o zaman yedi yaşındaydım. Babamı gözlerimin önünde tutuklayıp götürdüler. Kimse ne olduğunu anlamadı. Ayrıca aranan amcama ulaşmak için, çocuklarını okuldan attılar. On beş yaşındaki amcamın oğlunun boynuna bir zincir bağlayarak köyün caddelerinde gezdirdiler. Daha sonra amcamın eşi de tutuklandı. Amcamın çocukları öksüz gibi kaldılar. Dayıları çocukları yanlarına aldılar. Ancak güvenlik güçleri dayılarını da tutukladı.

Babam yargısız iki yıl cezaevinde kaldı, daha sonra annemin bulduğu bir güçlü kişi sayesinde mahkemeye çıkarıldı. Babamın suçu rejim karşıtı olan amcamın hakkında bilgi gizlemektir. Ancak o zaman bir yasa çıkmıştı. Bu yasada “birinci dereceden olan akrabalar hakkında bilgiler gizlenebilir” ifadesi yer aldığı için babamın serbest bırakılmasına karar verildi. Ancak babam bir yıl daha içeride kaldı. Tutukluluğu süresince babam pek çok hastalıkla mücadele etmek zorunda kaldı. Tek suçu kardeşinin rejim karşıtı olmasıdır.

Tabi, bunlar olduktan sonra millet bizden uzak durmaya başladı. Kimse ziyaretimize bile gelmiyordu. Ziyaretimize gelenler ise ertesi gün sorguya alınıyorlardı. Hatta ailemizdeki kızlarla evlenmek bile yasaktı. Amcamın kızını isteyen biri üç gün boyunca tutuklu kaldı. Ona “Neden bu kızı seçtin? Başkası yok mu?” diye sorular yönelmişti.

Babam kısa sürede serbest bırakıldığı için çok şanslı sayılır. Diğer amcam ise on üç yıl cezaevinde kaldı. Serbest bırakıldığında gözleri zayıflamıştı ve pek çok hastalık geçirmişti. Hatta ailesini bile kaybetti. Kızı vefat etmişti, eşi başkasıyla evlenmişti. Çünkü herkes öldüğünü sanıyordu.

Üçüncü kardeşleri ise yedi yıl cezaevinde kaldı. Serbest bırakıldıktan sonra Alzheimer hastalığı nedeniyle vefat etti. Dördüncü amcam ise güvenlik güçleri tarafından öldürüldü. Halalarımın eşleri bile kurtulamadılar. Birinin hala nerde olduğunu bilmiyoruz. Halam ise işinden atıldı. Şeker, tansiyon hastalığı sonrasında kör oldu. Oğlu ise felsefe bölümünden birincilikle mezun olmasına rağmen dev-

let kararı yüzünden hiçbir devlet kurumuna atanmadı. Dedemin bütün arazilerini yaktılar. Bütün mal varlığına el konuldu.

ORSAM: Suriye’de iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye’ye getiren nedenleri anlatabilir misiniz?

Rima: Babam gece gündüz çalışarak amcamın çocuklarını yetiştirmeye çalıştı. Bu yüzden devrim başladığında amcamın çocukları yardım faaliyetinde yer aldılar. Doğal olarak bütün aile gençleri devrime katıldı, biz kızlar olarak gıda yardımı faaliyetine katıldık. Kardeşlerim ve amcamın çocukları devrim konseyine katılmak istemediler. Özgür Ordu’ya katıldılar.

Evimiz emniyet binası yakınında olduğu için, tüm silahlı çatışmalara tanık olduk. Her yer kan gölüne döndü. Parçalanan cesetler yerlere dağılmıştı. Bu yüzden şehrimizi terk ettik. Önce uçakla Şam’a daha sonra Amman’a gittik. Sonunda Amman’a vardık. Amman’da iki buçuk ay kaldık. Suriye’den Ürdün’e çok fazla baskı vardı. Bu yüzden iyi şekilde karşılanma-

dık. Bizlere çok kötü davrandılar. Ürdün Kralı, hiç kimse Suriyelilere kötü davranmasın diye talimat verince, kötü olaylar biraz da olsa yumuşadı. Alınan bir karar gereğince Ürdün’e göç eden tüm Suriyelilerin mülteciler komiserliğine kayıt yaptırmaları zorunluluğu getirildi. Kayıt yapan herkese 120 Dinar ödendi. O sıralarda kuvvetli fırtınalar başladı. Çadırların tümü fırtına altında kaldı. Bana göre mülteciler için en kötü yer Ürdün’dür. Dış hekimi olmamıza rağmen Ürdün’de iş fırsatı bulmadık. Uzman doktorlar ise hastanelerin acil bölümlerinde çalışmaya başladılar.

Dubai’ye geçmek için kız kardeşimin aracılığıyla bizlere davetiye gönderildi. Hemen Dubai’ye geçtik. Birleşik Arap Emirlikleri halkı Suriyelilere çok iyi şekilde davranıyordu. Hatta gezerken omzumda Suriye devrim bayrağını taşıyordum. Hiç kimse orada bizlere sıkıntı yaratmadı.

ORSAM: Peki, Türkiye’ye nasıl geldiniz ve buradaki durumu nasıl gözlemliyorsunuz?

Rima: Devrimde her zaman yer almak istediğimiz için, Amerika-Suriye Doktorlar Bir-

liğiyle irtibata geçerek, Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde on beş günlüğüne göreve gönderildik. Reyhanlı'ya vardığımızda sanki Suriye'ye geldiğimizi hissetmeye başladık. Reyhanlı'nın her yerinde Suriyeli aileler bulunuyordu. Hatta Reyhanlılı aileler, Suriyeli ailelerden sorumlumuşlar gibi hareket ediyorlardı. Türk halkı ve hükümeti tüm desteğini veriyordu. Reyhanlı ilçesinde bulunan hizmetleri büyük takdirle karşılıyorum.

Hastanelerde ise çok ağır vakalar gördüm. Çoğunun elini ya da ayağını kaybetmesi büyük üzüntü yaratmaktadır. Ayrıca bu vakaların çoğu çocuklardan oluşmaktadır.

Bu savaşın bir an önce bitmesine ümit ederek, bize yardımcı olanları unutmayacağımıza söz veriyoruz.

**Bu söyleşi, 20 Ocak 2013 tarihinde Lina Zekeriya Saguj tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'den Türkiye'ye gelerek Hatay'ın Reyhanlı ilçesine yerleşen Semah Seyyuk ile söyleşi

Öğretmen Semah Seyyuk “Kardeş Türk halkının, Reyhanlı Çerkeslerinin ve Türk Hükümetinin yanımızda olduğunu biliyoruz” diyor.

ORSAM: Suriye'de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye'ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Semah Seyyuk: Kırık yaşlarında bir kadıyım. Üniversite mezunuyum. Halep'te ilköğretim öğretmeni olarak çalışıyordum. Suriye'de yaşamım boyunca pek çok hadiseye tanıklık ettim. Özellikle çalıştığım ilköğretimde. Suriye'de herkes iyi biliyor ki bir kişi Baas Partisine mensup değilse hiç bir işe giremez ve devlette terfi

alamaz. Bu yüzden ülkedeki tüm sektörlerde avantajlar Baas Partisi mensuplarındandır.

Devrim Halep'te başladığında, herkesin içine bir korku doğdu. Korkunun yanında aynı zamanda ben ve ailem dahil olmak üzere çoğu Suriyeli için ortaya çıkmak ve zalimlerden haklarımızı almak için bir güç de doğdu.

ORSAM: Suriye'den neden göç etmek zorunda kaldığınızı bizimle paylaşır mısınız?

Semah Seyyuk: Halep'te her günün sonunda yarının daha iyi olacağını ümit ettik. Zafere çok az kaldığına ve mutluluğa yaklaştığımıza inandık. Televizyonlarda acil kelimesi gördüğümüzde rejimin sona erdiğini zannettik. Zafer anını ülkemizin toprakları üzerinde yaşamak istedik. Vatanımızı terk etmek istemedik. Ancak zafer günü bir türlü gelmedi. Şiddet arttı. Gıda ve ilaç azaldı. elektrik kesintileri arttı. Öldürme ve kaçırma olayları arttı. Havada barut ve ceset kokusu vardı. Bu olumsuzluklara rağmen evimizde kalmaya ve savaşıma devam ettik. Ancak çocuklarımızda hastalıklar çıkmaya başladı. Bu yüzden Suriye'yi terk etmek zorunda kaldık. Türkiye'de bize “mülteci” deniyor. Bu duruma kimse razı olmaz. Kocam ısrarla evi terk etmek istemedi. Suriye'den başka yere gitmemekte ısrar etti.

Orta halli bir aileyiz. Ancak siyaset ile ilgilenen bir aileden geliyorum. Babam ömür boyu Baas rejiminin gitmesi için uğraştı. Çocukken siyasetin ne olduğunu anlamıyorduk. Babamızı merakla dinlerdik. Babamız her zaman Baas rejiminin mezhepçi ve zalim olduğunu, hırsızların Suriye'nin bütün varlıklarını yurt dışına kaçırdığını anlatırdı. Bir gün bu zulümden kurtulacağımızı vurguluyordu. Bu şekilde yetiştik. Babamız iyi bir babaydı. Bana ve kardeşlerime en iyi şekilde terbiye verdi. Ancak maalesef babam devrimin altıncı ayında vefat etti. Zaferi göremediği için ben ve kardeşlerim üzüntü içindeyiz. Sadece babam değil

diğer binlerce şehit bu zafer anını yaşayamayacaklar. Zaferimizi babamın ve şehitlerin ruhuna armağan ediyoruz.

ORSAM: Türkiye’de durumunuz nasıl?

Semah Seyyuk: Çerkes kökenliyiz. Reyhanlı’da Çerkeslerin yaşadığını biliyorduk. Bize yol göstereceklerini umduk. Türkiye’ye geldiğimizde Reyhanlı Çerkes Derneği Başkanlığı tarafından karşılandık. Bizlere yardım eli uzattılar. Bizlere ev ve bütün ev ihtiyaçlarımızı bedava temin ettiler. Aceleyle Suriye’yi terk ettiğimiz için yanımızda çok az nakit para var. Şimdi Türkiye’de bu kadar az parayla nasıl yaşayabiliriz? Türkiye çok pahalı bir ülke. Yanımızdaki para ne zamana kadar bize yetecek? Başka bir maddi kaynağımız da yok. Korkuyoruz. Kıştan, gelecekte, muhtaç olarak yaşamaktan, aç kalmaktan ve hasta olmaktan korkuyoruz. Hastalandığımızda ilaç alacak paramız yok. Çocuklarımızı korumak ve sıcak bir yuva sağlamak dışında isteğimiz yok. Türkiye’ye yük olmak istemiyoruz. Türkiye bize sınırlarını açtı. En zor anımızda yanımızda oldu. Teşekkür ederiz. Ama bol bol vaat ve söz dinliyoruz. Türk Hükümeti’nden çalışabilmemiz için oturma ve çalışma izni vermesini, iş temin etmesini, çocuklarımıza okuma fırsatının tanınmasını istiyoruz. Türkiye bize karşı son derece şefkatli ve merhametli. Allah’ın rahmeti altındayız. Kardeş Türk halkının, Reyhanlı Çerkeslerinin ve Türk Hükümetinin yanımızda olduğunu biliyoruz. Bize yardım ettiğiniz ve destek olduğunuz için sonsuz şükranlarımı iletmek istiyorum. Allah’tan bizlere en yakın zamanda zafere ve ülkemize kavuşturmasını niyaz ederim.

**Bu söyleşi, 14 Aralık 2012 tarihinde Lina Zakeriya Saguj tarafından Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye’den Türkiye’ye gelerek Hatay’ın Reyhanlı ilçesine yerleşen Nur ile söyleşi

Hemşirelik yapan Nur, bir saldırıda sırasında yaralanınca ameliyat olması için Türkiye’ye gelmiş.

ORSAM: Kendinizi tanıtabilir misiniz?

Nur: Adım Nur. 32 yaşındayım. Evliyim ve bir kız çocuğum var. Kalp Sağlık Merkezi’nde hemşire olarak çalışıyordum. Arap Alevisiyim.

ORSAM: Suriye’de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye’ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Nur: Devrimden önce rejim karşıtıydım. Rejim gösterilere katılan öğrencilere karşı güç kullanınca biz de devrime katılmama kararı aldık. Devlet memuru olduğumuz için tepkimizi göstermedik ve gösterilere katılma şansımız olmadı. Çünkü sürekli doktor ve hemşireleri tutuklama kararı alınıyordu.

Halep’te devrim başlayınca, Kalp Sağlık Merkezi’nin faaliyeti durdu. Herkes korku içindeydi. Tutuklanma korkusundan ötürü hiç kimse Halep içine gelmiyordu. Hatta hastaların sayısı bile gittikçe azalıyordu. İşten atılmamak için işe gitmek zorunda kalıyorduk.

Kalp Sağlık Merkezi kapanmadan önce zor şartlar altında çalışıyorduk. Su, elektrik ve yakıt sıkıntısı vardı. Hatta jeneratörler 24 saat çalışıyordu.

Müdürden Kalp Sağlık Merkezi’ne acil vakaları ve yaralıları almak için talepte bulunduk. Bu isteğimize ret cevabı geldi. Merkezden talimat gelmediği takdirde hiçbir şey yapılmayacağı kararını aldı.

Göç edenler ile çalışmaya, onlara ilaç ve sağlık hizmetleri vermeye başladık. Daha sonra bölge bölge gezerek sağlık hizmetleri verme-

ye çalıştık. En sonunda bir okula yerleştim ve orada sağlık hizmetleri vermeye başladım. Bu bölgeler hep rejim güçleri tarafından denetleniyordu. Ancak benim hakkımda hiçbir şüpheleri olmadı. Aynı zamanda devrime yakın olan kişilerin tedavisini sürdürüyordum. İki ay sonra okulda bulunan bazı rejim yanlıları beni ve arkadaşlarımı sıkıştırmaya başlayınca okulu terk etmek zorunda kaldık.

Daha sonra kurtarılan bölgelere yöneldik ve sağlık faaliyetlerini orada sürdürmeye karar verdik. İhtiyacı olan kişilere gıda ve ilaç yardımı bulunduk.

Bab bölgesinde 31 Ocak 2012'de çocukları eğlendirmek amaçlı bir festival düzenlendi. Festivale her etnik gruptan ve Suriye'nin hemen hemen bütün kesimlerinden katılımcı olmuştu.

Yaklaşık 200 çocuk eğlenip, resimler çizdi ve şarkı söyledi. Bazı arkadaşlarımla birlikte

rejimi protesto etmek için festivalin salon kapısına çıkıp bir gösteri düzenledik. Aynı esnada başımız üstünde bir uçak uçuyordu. Yarım saat sonra dağılmaya karar verdik. 200 metre uzaklaştıktan sonra uçak bize yönelik 2 füze attı. Biri patlamadı. Diğeri ise patlayınca ne olduğunu dahi anlamadık. Çevremde bulunan ağır yaralı olarak yerde yatıyordu. Benim de ayağımdan kanlar akmaya başladı.

Beni ve arkadaşlarımı orda bulunan bir hastaneye kaldırdılar. Saldırıda tam dizimin altında bulunan kemik parçalanmıştı. Acil ameliyat yapılması gerekiyordu. Yan etkilerden korktukları için beni hemen Türkiye'ye gönderme kararı aldılar. Bir ambulans temin edildi. Reyhanlı Devlet Hastanesi'ne gönderildim.

ORSAM: Türkiye'de neler ile karşılaştınız?

Nur: Reyhanlı Devlet Hastanesi'ne geldiğimde hiç kimse hangi mezhebe ait olduğumu sormadı. Alevi olduğumu saklamıştım.

Hastaneden çıkmama yakın arkadaşlarım benim sadece Salmiye bölgesinden geldiğimi söylememi istediler. Suriye’de kimliğimi saklamayı gerek görmüyordum. Çünkü herkes benim ne olduğumu çok iyi biliyordu. Ancak Reyhanlı’da Suriyeli kiminle karşılaştımsa Alevilere yönelik kötü fikirler edindiklerini gördüm. Hatta bazıları rejim Sünnilere saldırdığında, Alevilerin hep sevinç içinde olduğunu söylediler. Ya da Alevilerin devrimden önce hep rejimin yanında olduklarını ve Sünniler hakkında sürekli rapor ve bilgi topladıklarını söylüyorlardı. Herkese cevabım ise Alevilerin tümünün kesinlikle böyle olmadığı ve Şebihaların arasında da Sünnilerin bulunduğu. Söylediğimi kabul ediyorlardı. Yine de dönüp hep Aleviler hakkında küfürlü konuşuyorlardı.

Ben Aleviyim ve bir Sünni ile evlendim. Erkek kardeşim yine bir Sünni ile evlidir. Ne benim ailem ne de eşlerimizin aileleri tarafından mezhepsel sıkıntılar yaşamadık. Hatta eşimin kardeşlerinden biri aşırı dincidir. Ancak aramızda bu tür sıkıntılar çıkmadı. Hatta iş yerimde Alevi olmamıza rağmen rejim karşıtı olmamıza rağmen aramızda rejim yanlıları da vardı. Aramızda sürekli tartışıyorduk ancak tartışmalar yerinde biterdi. Dostluğumuz devam ederdi. Suriye’de bir bütün halk olarak yaşıyorduk.

Bazen kimliğimi açıklamak istiyorum. Bazı arkadaşları kaybedeceğimden ve bana casusmuşum gibi davranacaklarından korkuyorum. Bu endişelerimden ötürü de kimliğimi gizli tutuyorum.

Yakında tedavim bitecek. Arkadaşlarım Antakya’da bir ev kiraladılar. Hiç kimseye yük olmak istemiyorum. Sakatlandığım için artık hemşirelikten vazgeçmem gerekiyor. Bir ofiste çalışmak için iş aramaya başlayacağım.

** Bu söyleşi, 5 Aralık 2012 tarihinde Lina Zekeriya Saguj tarafından Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye’den Türkiye’ye gelerek Hatay’ın Reyhanlı ilçesine yerleşen Meryem ile söyleşi

Kadın giyim toptancısı olan Meryem, Halep’te Özgür Suriye Ordusu ile hükümet yanlısı ordu arasındaki çatışmalara tanık olmuş, güvenlikleri için Türkiye’ye göç etmiş.

ORSAM: Kendinizi tanıtır mısınız?

Meryem: 2012’ye kadar Halep’te annemle yaşıyordum. İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü mezunuyum. Halep’te kadın giyim mağazam vardı.

ORSAM: Ne zaman ve nasıl Türkiye’ye geldiniz?

Meryem: 2012 Ekim sonlarında, annemle birlikte Bab el Hava Sınır Kapısı’na hareket ettik. Ancak yolda bizi bir kontrol noktası geri çevirdi ve “olayların sakinleştiğini göç etmemize gerek kalamadığını” ifade etti. Bizde köy yollarını kullanarak sınıra vardık.

ORSAM: Neden Suriye ve Halep’i terk ettiniz?

Meryem: Açıkçası Halep’te mahallemiz diğer bölgelere göre fazla zarara uğramadı. Ancak psikolojik baskılara, keskin nişancıların ateşine ve patlamalara maruz kalacağımız endişesiyle evden çıkamayacak hale gelmemiz bizi daha güvenli ve yaşam standartları daha yüksek seviyede olan bölgelere göç etme kararına yöneltti.

Halep ticari bölgesinde kadın giyim toptancısıyım. Bayramın ilk gününe kadar bizim bölge

güvenli bölge sayılıyordu. Ancak Özgür Suriye Ordusu ile hükümet yanlısı ordu arasında çatışmalar çıktı ve mağazalarımız da zarar gördü.

Depolarda bulunan malzemeleri başka bölgeye taşımak istedim. Ancak rejim yanlıları buna karşı oldular. Bu yüzden bölgeye 3 kez gittim ve değişik olaylara tanık oldum.

İlk gün bölgeye gittiğimde keskin nişancıların ateşine uğradım, Allah'ın koruması beni ölümden korudu. İkinci gidişimde Özgür Suriye Ordusuna ait cesetleri mağazaların önünde gördüm. Gördüğüm cesetlerde işkence izleri vardı ve belli ki bu ölümler uzun bir zaman arabayla caddelerde sürüklenmişlerdi. Rejim yanlıları bana garip garip bakmaya başladılar, bende mağazama alelacele girdim.

Yarım saat sonra mağazamın yanında sesler yükselmeye başladı. Dışarıya bakınca, rejim yanlılarının muhalif bir genci yakaladıklarını ve onu dövmeye başladıklarını, daha sonra da bir köşeye götürüp idam ettiklerini gördüm. Gencin cesedini caddede sürüklemeye başlamışlardı.

İçime ateş düştü ve içim kaynamaya başladı. Cesedi örtmek için bir şeyler aramaya başladım. Seccadeden başka bir şey bulamadım. Dışarıya çıkmak istedim ancak yanımda çalışan genç elaman bana "Bunların ne yapacağını biliyor musun?" diye sordu. Ben de "Beni öldürecekler deme, keşke bende şehit sayılsam" dedim. Genç eleman "Ailen ne olacak, bilmiyor musun? Ailen de işkence görecektir ve sonunda onları öldürecekler" dedi. İşte o zaman her şeyi iyi düşünmeye başladım ve geri çekildim.

Bu olaydan yarım saat sonra, tekrar sesler yükselmeye başladı. Ancak bu kez bir kadın sesiydi. Baktım ki Beşar rejimi ordusu yanlarında bir kadın ve Suriye TV kanalı ile birlikte

çekime hazırlanıyorlar. Kadın, Özgür Suriye Ordusuna küfürler etmeye başladı ve çekim 5 dakika devam etti. Çekim sonunda da Beşar ve ordusu için tezahüratlar başladı. Daha sonra TV kanalı gitti.

O gün hiçbir iş yapamadım, korkumdan değil ancak bu olaylardan sonra kendime hakim olamadım. Üçüncü kez ise bir grup genci mağazama gönderdim ve mağazada bulunan bütün malzemeleri Halep'in bir köyünde bulunan bir arkadaşımın deposuna yerleştirdim. Ancak Reyhanlı'ya gelmeden bir hafta önce bana bütün malzemelerimin depolarda çıkan yangında yandığı ve her şeyimi kaybettiğim haberi ulaştı.

ORSAM: Türkiye'ye geldiğinde buradaki durumu nasıl buldun?

Meryem: Duygularımı nasıl ifade edeceğimi bilmiyorum. Suriyeli Çerkesim. Reyhanlı'da bulunan Türkiyeli Çerkesler beni ve ailemi çok iyi karşıladılar. Bab el Hava Sınır Kapısı'ndan Reyhanlı Çerkes Derneği Başkanı Uğur Piha-va bizleri bizzat karşıladı. Reyhanlı Çerkesleri karşılıksız evlerini bize açtılar. İhtiyaçlarımızı karşıladılar. Lokmalarını bizimle paylaştılar. Şükranlarımızı nasıl dile getireceğimizi bile ifade edemiyoruz. Cömertlikleri ve misafirperverliklerinden ötürü onlara minnettarız.

Yine de kardeşlerimi, arkadaşlarımı ve evimi özlemekteyim. Suriye'nin geleceği konusunda endişeliyim. Korku artık içimizde yerleşti. Her şeyden korkuyoruz. Aileme ve gelecekte olaklardan korkuyorum.

ORSAM: Türkiye'de hiç problemlerle karşılaştın mı?

Meryem: Türkiye'de uzun süre yaşamadığım için fazla sıkıntılarla karşılaşmadım. Türkiye'yi keşif aşamasındayım. Geçen bir olay yaşadım beni çok etkiledi. Türkiyeli Çerkes bir arkada-

şımız Suriyeli Çerkeslerin sorunlarına dikkat çekmek için tek kişilik oturma eylemi düzenledi. Eylemde Çerkeslerin anavatanlarına geri dönmelerini ve Suriye halkına yapılan zulümlerin bir an önce bitmesini istiyordu. Ben de bu eyleme katılmak istedim. Ancak durumum müsait değildi. Tutuklanmaktan ve Suriye'ye geri gönderilmekten korktum.

O anın duyguları halen içimde fırtınalar gibi esiyor. Önce bu eylemin verdiği birlik hissi, bu kardeşimin gerçekleştirdiği eylemin bizi ne kadar güçlü hissettirdiği ve bu mücadele yolunda savaşıma isteği içime doldu. Ancak bu eyleme katılmakla sesimin duyulmayacağını anladım.

Neden kendi görüşümü ifade edemedim, hakkımı ve asıl ülkeme geri dönmek isteğimi dile getirirsem, neden tutuklanıyorum? Sandım ki Türkiye'ye geldiğimde yüksek sesle hakkımı isteyebileceğim, ancak sesim çıkmadı. Suriye Çerkeslerine rejimin yaptığı zulümleri göz yaşlarımla ifade edebildim. Çünkü gözyaşlarım yüzünden tutuklanamam ama diğer eylemler tutuklanmama sebep olabilir.

Türkiye, her insanın ve bizlerin ümit ettiği demokrasi ve özgürlük seviyesine yetişecektir. Sağ olsunlar bizi ülkelerinde misafir ettiler.

Bu söyleşi, 28 Kasım 2012 tarihinde Lina Zekeriya Saguj tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.

Suriye'den Türkiye'ye gelerek Hatay'ın Reyhanlı ilçesine yerleşen Semah ile söyleşi

Suriye Halep ilinden gelen “Beşşar güçlerinin kontrolü altında bir bölgede yaşıyorsanız, sürekli bir yakalanma ve idam edilme riskini hissediyorsunuz” diyor.

ORSAM: Öncelikle kendinizi tanıtabilir misiniz?

Semah: Ben bir anneyim, iki oğlum ve iki kızım var. Büyük oğlum ABD'de yaşıyor, diğer üçü ise şu an Halep'te.

ORSAM: Suriye'deki yaşantınıza dair bize neler anlatabilirsiniz?

Semah: Birkaç ay önce, Halep sürekli bir çatışma, katliam ve bombardıman ortamının hakim olduğu bir şehir haline geldi. Şimdi bir kapana kısılmış durumdayız ve gideceğimiz hiçbir yer yok. Halep'te, Beşşar rejiminin kontrolü altındaki bir bölgede kalıyoruz.

ORSAM: Etnik veya mezhepsel olarak kökeniniz nedir?

Semah: Suriye’de yaklaşık çeyrek milyonluk bir azınlık olan Çerkes toplumuna mensubuz. Beşşar’ın haydutları, muhalif oldukları şüphesiyle yoldan geçen her erkeği tutukluyorlar. Hatta bu kişi ailesine ekmek almaya giden bir kişi olsa bile. Korkutma amacıyla, sadece şüphelere dayanarak insanları tutuklayıp hapse atıyorlar ve bu kişilerden bir daha haber alamıyoruz. Kaçırılan insanlar, çoğunlukla ağır bir işkenceye maruz kalıyor ve katlediliyorlar. elleri arkadan bağlı bir şekilde öldürülmüş yüzlerce sivil insan var. Beşşar güçlerinin kontrolü altında bir bölgede yaşıyorsanız, sürekli bir yakalanma ve idam edilme riskini hissediyorsunuz. İsyancıların bölgesinde yaşadığınızda ise Beşşar’ın ağır topçu bombardımanı ve jet uçaklarından atılan füzelerin insafına kalıyorsunuz. Güvenli bir yer yok.

ORSAM: Suriye’de sıradan insanların, özellikle kadınların yaşadığı zorluklardan bahsedermisiniz?

Semah: Bir kadın olmak bu savaşta beni ve kızlarımı Beşşar ordusunun ve milis güçlerinin sürekli tacizine maruz bırakıyor. Konvoylardan, kontrol noktalarından ve üslerden kaçmak için elimizden geleni yapıyoruz. Sanırım, yakın gelecekte, isyancılar ve Beşşar arasındaki bu iç savaşın sonu gelmeyecek.

ABD’deki oğlumu özlüyorum, çocuklarım da kardeşlerini özliyorlar. Oğlumun Suriye halkının maruz kaldığı bu mezhep çatışmasından uzak kaldığı için mutluyum. Her gün, birçok Suriyeli gibi, yarına çıkamama korkusuyla yaşıyoruz.

Bir kişi, eğer Suriye’de kalırsa bu intihar niteliğinde bir şey olacaktır. O kişi Beşşar güçleri tarafından tutuklanabilir. Kurtulma şansı yoktur. İtirafıta bulunması için işkenceye ma-

ruz bırakılacaktır. En sonunda onu öldürürler. Çünkü itiraf edecek bir şey olmadığına inanmayacaklar. Suriye’de kalmak hiç kimse için güvenli değil. Eğer bir kişinin tutuklanacağı yer seçme şansı olsa, en azından hayvan değil de insan muamelesi göreceği başka yerlerde tutuklanması daha iyidir.

ORSAM: Suriye’nin geleceğini göz önünde bulundurduğumuzda, kendiniz ve aileniz için planlarınız nelerdir?

Semah: Anavatanımız Kuzey Kafkasya’ya dönmek istiyoruz. Çünkü Suriye’de kalırsak hayatımızı kaybedeceğiz.

** Bu söyleşi, 14 Aralık 2012 tarihinde Lina Zekeriya Saguj tarafından Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye’den Hatay’ın Reyhanlı ilçesine gelen Sümeyya Hamdi Muvaffak ile söyleşi

Sümeyya Hamdi Muvaffak eşini, evini kaybetmiş, Suriye’deki çadırkentler sağlıksız olduğundan Türkiye’ye gelmiş.

ORSAM: Biraz kendinizden bahseder misiniz?

Sümeyya Hamdi Muvaffak: Suriye’nin İdlib ilinden geliyorum. Üç çocuğum var. Eşimi kaybettim. Evimiz yıkıldı. Emekli maaşımdan başka bir gelirim yok. 18 bin Suriye lirası alıyorum (350 TL).

ORSAM: Türkiye’de durumunuz nasıl?

Sümeyya Hamdi Muvaffak: Burada bir aileyle birlikte daire kiraladık. İki aile müşterek bir evde ikamet ediyoruz. Evimizde doğru dürüst yataklarımız, oturmak için eşyalarımız yok.

Mutfağımızda kap kaçaklarımız yok. Sadece küçük bir tüp, bir tencere, bir çaydanlık ve 3 çay bardağımız var. Evim gitti, eşim gitti, dünyam yıkıldı. Suriye'ye dönsem bile bir emekli maaşımdan başka bir gelirim yok. Burada kalırsam da çevrenin yardımlarına muhtacım. Gerek Suriyeli yardım derneklerinin gerekse Türkiye'deki hayır derneklerinin yardımları için her yere müracaat ettim. Ancak hiçbir yardım alamadım. Suriye'de İdlib içerisinde hala Nizam Ordusu hakimiyetini koruyor. Sadece köy ve beldelerde Ceyş el Hur var. Bu nedenle ulaşımlar tamamen zorlaştı. Suriye'deki çadırkentlerde yaşamayı denedik ama olmadı. İnsanların yaşamını zorlaştıran bütün şartlar var. Ne doğru dürüst bir tuvalet ne banyo ne de yiyecek. İnsanlar hastalıktan ölüyor. Çöpleri toplayan, çadırlardan uzaklaştıran bir organizasyon yok. Birçok aile bitleniyor. Bu nedenle Suriye'deki çadırkentlerde veya toplanma merkezlerinde kalamadım.

** Bu söyleşi, 15 Mart 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'den Hatay'ın Reyhanlı ilçesine gelen Suhad ile söyleşi

Rejimin bombalama ve hava saldırısı yüzünden yakınlarını kaybeden Suhad Suriye'ye geri dönmek ve barış içinde yaşamak istiyor.

ORSAM: Kendinizi tanıtabilir misiniz?

Suhad: Adım Suhad, 30'lu yaşlardayım, Açık Öğretim Eğitim Fakültesi bölümü mezunuyum. Devrim başladığında, devrimle ilgili televizyon ve çevremden aldığım duyumlar beni çok sevindiriyordu, çünkü bu rejim 40 yıl halka çok çektiirmiştir ve düşündüğüme göre bu rejim birkaç ay içinde yıkılacak yerine saygı ve haklara dayalı yeni bir aşama başlaya-

caktır. Ancak bir süre sonra rüyadan uyanmış gibi ve anladım ki bu rejim bir yıl ya da iki yılda yıkılmayacaktır ve bu devrim bir şehit iki şehit değil çok sayıda şehit vermekle olacaktır.

ORSAM: Olup bitenleri anlatır mısınız?

Suhad: Ben Halep'te yaşıyorum, Halep'te gösteriler Selahattin, Seyfuldevle ve Firdevs mahallelerinde başlamıştır, sonunda bu mahallere Özgür Suriye Ordusu tarafından kontrol edilmeye başlandı, rejim bu mahalleleri bombalamaya başladı, bu yüzden çok sayıda insan göç etmek zorunda kalmıştır. Göç edenlerin çoğu okul ya da yurtlara yerleşti.

ORSAM: Bu göç edenler arasında ailen ya da akrabaların bulunuyor muydu?

Suhad: O sıralarda bizler çok sıkıntılar yaşadık. Rejimin bombalaması ve hava saldırısı gece saat 22 civarında başlayıp sabahın saat 3'e kadar devam ediyordu. Bu yüzden akrabalarımın haber alamıyorduk. Bir hava saldırısında dayımın kızının kafası parçalandı, annem ve mahalle sakinlerinden bir kadın beraber yıkadılar. Dayım bir torba getirilmişti, cesedi ona koyduk. Dayımın eşi ise ağır yaralanmıştı ve Türkiye'ye getirildi ancak oda birkaç gün sonra hayatını kayıp etmiştir. Bu saldırıdan 2 ay sonra ailemi ziyaret ettim ve en çok görmek istediğim kişi dayımdır, tabi manzaralar çok kötüydü, kanlar her duvarda vardır, dayım her sabah bu manzaralarla yaşıyordu ve çok üzgündü.

ORSAM: Suriye'yi neden ve ne zaman terk ettin?

Suhad: Tabi ben göç etmeden önce kendi mahalleimde yaşadım. Mahallemiz Kürt mahallesiydi, o bölgeleri Özgür Suriye Ordusu kontrol etmiştir, bir defasında Özgür Suriye Ordusu evimi arama bahanesiyle bastı ve LCD televizyonu çalmak istediler, aynı zamanda eşimi

Şebbihayla çalıştığını öne sürerek suçladılar hatta adını bile bilmiyorlardı. Ayrıca evimin garajına bir bomba düştü ve arabamıza büyük zarar geldi. Yaşadığımız apartmanın 2. katında herkes toplandı çünkü bombalar diğer kısımları hedef almaya başlamıştı, bu durumla 3 gün kaldık daha sonra Cephnetun Nusra'dan biri bizlere yardımcı oldu ve o bölgeden kaçmayı başardık ve Türkiye'nin Reyhanlı ilçesine sığındık. Tabi bundan sonra o bölgeye ne olduğunu bilmiyoruz ayrıca eşim işi terk etmek zorunda kaldı, çünkü o dönemler işçileri kaçırmaya başlamışlardı. Benim tek ümidim vatanıma geri dönmek ve barış içinde yaşamaktır. Savaş, elektrik ve su kesintileri ve haber dinlemekten bıktık, ayrıca ne Batılı ne de başka ülkelere güvenim kalmadı. Şeyh Muaz el Hatip'in dediği gibi hiç kimseye güvenme sadece ve sadece Allah'a güvenin demıştır. Bende sadece Allah'a güveniyorum.

** Bu söyleşi, 14 Aralık 2012 tarihinde Lina Zekeriya Saguj tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'nin Humus bölgesinden gelen Emire Fetura ve Hatun el Casim ile söyleşi

Emire Fetura ve Hatun el Casim eşlerini iç savaşta kaybetmişler, çocukları ile birlikte zor şartlar altında Türkiye'ye gelmişler.

ORSAM: Bize biraz kendinizden bahseder misiniz?

Emire Fetura: Suriye'nin Humus bölgesinde yaşıyordum. Eşim iç savaşta hayatını kaybedince ben ve 4 çocuğum çok zor zamanlar geçirdik.

Hatun el Casim: Suriye'nin Humus bölgesinde yaşıyordum. Eşimi iç savaşta kaybettim ve 3 çocuğum var.

ORSAM: Suriye’de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi Türkiye’ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Emire Fetura ve Hatun el Casim: Bizler Humus’ta komşuyduk. Hatun’un eşi fırın işçisiydi ve benim eşim Talat, semt pazarlarında sebze, meyve ve ufak tefek mutfak eşyaları satardı. İç savaşta evlerimiz yıkıldı ve şehrin dışına kaçtık.

Humuslulardan araçları olanlar ve durumları daha iyi olanlar kendilerine daha yakın bölge olan Lübnan’a kaçtılar. Araçları olmayanlar, durumları kötü olanlar ise uzun müddet açık alanlarda, dağlık ağaçlık bölgelerde, mağara tipi yerlerde kaldılar.

Biz günlerce aç kaldık, bazen yağmur suyu içtik bazen de iki kayalık arasında yıkanmak zorunda kaldık. Çölden ağaç topladık, odun kırıntıları ile ısınmaya çalıştık ve kapacak olmadığı için sadece bir teneke ile su ısıtabildik. Yanımızda iki battaniye ve birkaç kalın hırka vardı. Birkaç haftamız böyle geçti. İçimizden bazıları gidip uzak köylerden, yerleşim yerlerinden ve çölde çadır kurup yaşayan insanlardan yemek getiriyorlardı. Bin bir güçlük, yollardaki barikatlarda bekletilerek, İdlib kırsal kesimine gelebildik. Buradan hudut bölgesi olan Sermade beldesine geldikten sonra birkaç aile ile birlikte Türkiye hududundan giriş yaptık.

Hatay Reyhanlı’da birlikte geldiğimiz Suriyelilerle birlikte önce cami bahçesinde sonra da tanıştığımız bir Suriyeli ailenin yanında kaldık. Çevredekilerin yardımıyla sıcak bir yemek, sıcak bir yatak bulduk. Sonrada kayıt yaptırıp çadırkentlere gitmek üzere hazırlığa başladık.

** Bu söyleşi, 30 Nisan 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay’ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye’den Hatay’ın Reyhanlı ilçesine gelen Nahide Maddab el Hazzani ile söyleşi

Şehit Albay eşi Nahide Maddab el Hazzani yollardaki barikatları aşarak, denetçilere rüşvet vererek Türkiye’ye gelmişler.

ORSAM: Biraz kendinizden bahseder misiniz?

Nahide Maddab el Hazzani: Suriye’nin Halep ili el Meydan semtinde yaşıyordum. 55 yaşında 3 çocuk annesiyim. Eşim Amid (albay) rütbesinde bir subay idi. Lübnan’da bir kaza sonucu şehit düştü. Dul maaşı almaktayım. Büyük kızım Nasra evli. İki oğlum da askerliklerini yeni bitirdi. 25 Bin lira dul maaşı veriyorlardı. Kendi evimiz var. Çocuklarımız da mahallede ufak bir dükkanda giyim eşyası satıyorlardı. Ciddi bir meslek öğrenemediler.

Mahallemiz bir dönem Nizam Ordusu’nun elinde kaldı, bir dönemde Ceyş el Hur’un eline geçti. En azından benim çevremdeki cadde ve sokaklar öyle. Halep’te mahalleler çok büyük. Bir ilçe nüfusuna sahip mahalleler var. Bazı bölgelerden cadde ve sokaklardan haberdar olamıyoruz.

ORSAM: İç savaş sırasında neler yaşadınız?

Nahide Maddab el Hazzani: İsmi bilmediğim füzeler yağdı mahallemize. Kimi bana Scud-1 dedi, kimi Scud-2. Bazı yerlerde de fıçı bombalar, pis kokulu bombalar velhasıl tam bir cehennem.

Geniş caddeler üzerinde belli bölgelerde kekin nişancılar var. elinde bir poşet dahi taşıyan vuruluyor. Yaya olarak evine ekmek gö-

türen, erzak götüren şüpheli görülüp birileri tarafından vuruluyor.

Geceleri ışık yakmadan ancak bildiğimiz cadde ve sokakları aşındırarak gıda satışı yapan yerlere gidebiliyoruz. Gıda bulduğumuzda da çok pahalıya alabiliyoruz. Keyfi satışlar oluyor. Denetim denen bir şey kalmadı Halep'te. Ölü hayvanlar bile bazı şahıslarca derileri yüzölüp, yeni kesilmiş gibi halka et diye satılıyor. Öyle bir hal aldı Halep'in bu bölgesi.

Evli kızımı, damadımı, 2 torunumu ve 2 oğlumu yanıma alarak Halep'ten yola çıktık. Yalnızca giyimlerimizi alabildik. Her şey evlerimizde kaldı. Yollardaki barikatları aşarak, denetçilere rüşvet vererek ancak Dene ilçesine yani İdlib bölgesine gelebildik. Oradan da Sermade bölgesine. Sonra da Türkiye hududuna.

Şu an Reyhanlı'dayım. Çocuklarım gününbirlik iş bulurlarsa çalışıyorlar. Emekli maaşımı almak için tek başıma Halep'e gidiyorum. Eskiden 300 liraya Halep'e gidilip gelinirdi. Şimdi 6 bin liraya ancak gidip gelebiliyorum. Çünkü araç sahipleri de yollarda rüşvet vererek gidip gelebiliyorlar.

** Bu söyleşi, 30 Nisan 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'nin İdlib bölgesinden Hatay'ın Reyhanlı ilçesine gelen Nayle Hammadi ile söyleşi

Nayle Hammadi ve ailesi iç savaş sırasına evleri yıkılınca Türkiye'ye sığınmış. Eşi emekli maaşını almaya Suriye'ye gittiğinde tutuklanmış.

ORSAM: Kendinizi biraz tanıtabilir misiniz?

Nayle Hammadi: Suriye'nin İdlib ili Muarra bölgesindenim. Altı çocuğum var ve 52 yaşındayım. Eşim emekli. Nizam Ordusu tarafından tutuklandı ve hala cezaevinde.

ORSAM: İç savaş sırasında yaşadıklarınızı, Türkiye'ye gelişinizi ve eşinizin tutuklanış sürecini anlatabilir misiniz?

Nayle Hammadi: İç savaş ile birlikte evimiz kısmen yıkıldı. Her şeyimizi bırakarak Türkiye'ye sığındık. Birkaç ay eşim Türkiye'den Suriye'ye İdlib'e gelip maaşını alabiliyordu. Ocak ayında maaşını almaya gitti ve tutuklandı. Ben şimdi Türkiye'de çocuklarla yalnız kaldım. Çocuklardan birisi evli ve torunum var. Çalışıyor. Maddi olarak bir sıkıntımız yok. Eşimin emekli maaşı 20 bin Suriye lirası (yaklaşık 310 TL). Birisi Nizam Ordusu'na ismini vermiş. Hakkında çeşitli iftiralar atmış. Ceyş el Hur'a yardım etmekten, silah ve çeşitli malzemeler temin etmek suçundan içeri atılmış. İhbar eden ve cezaevine girmesine sebep olanda köylümüz. Böyle bir ortam içindeyiz. Kimin kiminle olduğu belli değil. Maddi menfaat için ailesini bile satanlar çıkıyor karşımıza. Güven ortamı tamamen bitmiştir.

ORSAM: Eşinizin hapishanedeki durumundan haberdar mısınız?

Nayle Hammadi: Dayanamadım, eşimi ziyarete gittim. Eşimin anlattıkları ve gördüklerim tam bir dram ve zulümdür. Bir hücrede 45 kişi kaldıklarını, ayaklarını rahatça uzatıp uyuma

imkanının olmadığını, bir tuvalet bulunduğunu, yeterli su olmadığından yıkanamadıklarını ve koktuklarını söyledi. İçeriye hiçbir malzeme sokulmasına müsaade edilmiyor. Ne battaniye ne yiyecek ne de sigara. Bazen yemek verildiğini bazen hiç verilmediğini söylüyor. Saç sakal birbirine karışmış. Ayakta ne bir terlik ne bir çorap ne bir pijama. Gallabiyesi (uzun entari) ile yatıp kalkıyor. Hiçbir delil olmadan, belge olmadan, birisinin sözü ile hakkında işlem yapılıyor. Öyle bir düzen var Suriye' de.

** Bu söyleşi, 30 Nisan 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'nin İdlib ilinden Hatay'ın Reyhanlı ilçesine gelen Radiye Nahsan Nammudi ile söyleşi

Radiye Nahsan Nammudi'nin yaşadığı bölge bombalanınca. Evlerini boşaltmak zorunda kalmışlar.

ORSAM: Kendinizi kısaca tanıtabilir misiniz?

Radiye Nahsan Nammudi: Suriye'nin İdlib şehrindeyim. 50 yaşındayım. Eşim Mustafa hasta, bir ayağı sakat. 2 oğlum, gelinlerim, 9 torunum var yanımda. Evli çocuklarım iş bulup çalışmaya başladılar. Ancak ev kirası, elektrik, su derken yoksulluk içinde yaşıyoruz.

ORSAM: İç savaş sırasında yaşadıklarınızı ve Türkiye'ye geliş öykünüzden bahsedebilir misiniz?

Radiye Nahsan Nammudi: Suriye'nin Sermin bölgesi Nizam Ordusu'na ait askeri birliklere yakın olması nedeniyle bombalandı. Evimizi tamamı ile boşaltmak zorunda kaldık. Reyhanlı'da yardım kuruluşlarından, hayırseverlerden yardım talep ettim. Açıkçası dilendim. Kocam hasta, yatalak durumda, ona sürekli sargı bezi gerekiyor. Sağlıklı beslenmesi için gıda lazım. Çocuklar altı aydır süt yüzü görmedi. Belli başlı gıdalar dışında et, tavuk ve benzeri hiçbir şey alamıyoruz.

Köylüm olan insanların çoğu Reyhanlı'da, bir kısmı çadırkentlerde. Biz başta müracaat etmedik. Şimdi ise yer kalmadığından gidemiyoruz. Köyde tarlamız, saman öğütme makinemiz vardı. Ne mahsul alabildik ne de bu sene tarlamızı ekebiliyoruz. Bölgemizde tarımsal üretim durmuş vaziyette. Hiçbir çiftçi tarlasına gidip çalışmıyor. Yakın köylere tarlamızı kiraya vermek istediğimizi söyledik. Ama kiralayan yok. Saman öğütme makinemiz köyde kaldı. Onu başka bir yere götürme imkanımız olmadı. Ancak hudut köylerinden birine getirirsek belki aracı kiraya vermek suretiyle bir gelir elde edebiliriz. O da hasattan sonra en fazla bir ay işi olur.

Arap ülkelerinden muhtaç Suriyelilere yardım geldiğini duydum. Nakit para yardımı da

veriliyor. Aile başına 200 dolar veriyorlar. Bir defa alabildik. Ondan sonra bize hiç parasal yardım verilmedi.

** Bu söyleşi, 30 Nisan 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'nin Hama bölgesinden gelen Safaya Mağribiy ile söyleşi

Safaya Mağribiy "Hama'da bombardımanı yaşadım. Ekmek kuyruğunda fıçı bombası ile yapılan zulme şahit oldum" diyor.

ORSAM: Kendinizden biraz bahseder misiniz?

Safaya Mağribiy: Suriye Hama, Sehilelğab bölgesindenim. 2 çocuk annesiyim ve dulum. Çadırkentte yaşıyorum.

ORSAM: İç savaş sırasında neler yaşadınız?

Safaya Mağribiy: Eşim polis memuruydu. Suriye'nin çeşitli bölgelerinde görev yapardı. En son görev yeri de Şam'dı. İç savaş başlayınca Şam'da üniversite gençliğinin başlattığı bir olayda meydana gelen bombardıman ve çatışmalarda eşim hayatını kaybetti. Dul-yetim maaşım 18 Bin Suriye Lirası. Evim de yok. Eşimin baba evine, Hama'ya döndüm. Orada bir süre oturdum ancak bu bölgenin de kırsal kesim olması sebebiyle Ceyş el Hur karargah kurunca bombardımanlar başladı. Köyün tamamı boşaltıldı. Mecburen kayınbabam ve kaynım ile birlikte Türkiye'ye geldik. 6 aydır buradayız. İslahiye'de çadırkentte yaşıyoruz.

Bölgeye gidip maaşımı alamıyorum. Kimse-nin de bana yardım edecek maddi gücü yok. Çadırkentte karnımız doyuyor, her türlü ihtiyacımız karşılanıyor çok şükür.

Hama'da bombardımanı yaşadım. eli ayağı kesileni gördüm. Yüzü parçalanmış insanlara şahit oldum. Ekmek kuyruğunda fıçı bombası ile yapılan zulme şahit oldum. Bizi aylarca mahsur bıraktılar. Bölgemizden İdlib bölgesine geçebilmek mucize işiydi. Vasıtası olan kaçıyordu, ancak onların da işi zordu. Çünkü havadan bütün araçlar bombalanıyordu. Yürüyerek veya aktarmalı olarak köyden köye, yerleşim alanlarından ağaçlık bölgelere taşınma taşına önce İdlib bölgesine sonra da hudut bölgesine gelebildik. Sermade yakınlarındaki çadırkentte kaldık. Sonra Atma yakınlarına gittik. Oradan da Türkiye'ye geçebildik.

Çocuklarım açlıktan, soğuktan sağlıklarını kaybettiler. Birikinti halindeki yağmur sularından içtik. Tenekede su ısıtıyorduk. Örtünecek yeteri kadar battaniye olmayınca hasırla örtünüyorduk. Çok zor oldu Hama'dan Türkiye'ye gelişimiz.

** Bu söyleşi, 30 Nisan 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

Suriye'den Hatay'ın Reyhanlı ilçesine gelen Azize Fadıl el Naccar ile söyleşi

Azize Fadıl el Naccar, Suriye'de zor koşullar altında Türkiye'ye gelmiş. Şimdi bir sağlık ocağında aşçılık ve temizlikçilik yapıyor.

ORSAM: Bize biraz kendinizden bahsedermisiniz?

Azize Fadıl el Naccar: Suriye'nin Halep ilinde oturmaktaydım. Benim 3 çocuğum var, dulum.

ORSAM: Suriye'de iç savaş öncesi hayatınızı, iç savaşta yaşadıklarınızı ve sizi

Türkiye'ye getiren nedenleri anlatır mısınız?

Azize Fadıl el Naccar: Suriye'de yoksul ve dul kadınlara sosyal güvence yoktur. Sadece 5 bin Suriye lirası kadar (TL ile 75 TL) yardım yapılır. Ayrıca bir Vakıftan da çocuklarıma okusunlar diye ayda 3 bin Suriye lirası veriliyordu. Ben mahallemizin en yoksul ve muhtaç dul kadınıydım. İki odalı ahşap bir evim vardı. Eşimi yıllar önce kaybettim, uzun yıllar hasta kaldı ve vadesiyle öldü. İç savaş başlayınca mahallenin bombalanmasıyla benim evim yandı, ne eşya kaldı ne de ev. Şans eseri çocuklar okulda, bende dışarıdaydım. Güpegündüz oldu olay. Mahallede mescid vardı, esnafın namaz vakti uzak camiye gitmemek için yaptıkları küçük bir mescid, beni oraya yerleştirdiler. Halıların üstünde yattık, yardımseverler battaniye vermişti. Namaz vakitleri dışarı çıkıyor, namaz vakitleri dışında ev gibi kullanıyordum. Temizliğini de ben yapmaya başlayınca kimse bana bir şey demedi. Dul olduğum için verilen ve yardımseverlerin verdiği aylık maaş Halep'teki olaylar sonrasında her şeyin pahalılaşması sonucunda yetmez oldu. Bütün aldıklarım ancak bir aylık ekme-

ğimize yeterdi. Başka bir şey alamazdım. Can güvenliğimiz yoktu, korku endişe derken ve çocuklar okula devam edemeyince Halep'ten ayrılmaya karar verdim. Bir aile göç ederken onların yardımlarıyla birlikte İdlib'e bağlı Dene ilçesine geldim. Dene'de fazla bir bombardıman gürültü yok gibiydi. Ancak korku ve endişe tabii ki vardı. Yine Dene'de de hayat pahalıydı, benim hiçbir gelirim kalmamıştı. Yarı aç yarı tok birkaç gün kaldım sonra Hüdut bölgesine geldim. Maksadım çocuklarımı bombalardan ve açlıktan kurtarmaktı. Bazen kuru ekmek, bazen de çevre ağaçlardan bulduğum kurumuş meyveler ile idare ediyorduk, sonunda Türkiye'ye geçmeyi başardım. Hatay Reyhanlı'da tanıdık Suriyeliler bana sahip çıktı, yardım kuruluşları bana gıda, giyecek, barınma yardımları yaptı, bir miktarda nakit verdiler. Ben de iş buldum, bir sağlık ocağında aşçılık ve temizlikçilik yapıyorum. En azından güvendeyim ve çocuklarımin karını doydu.

** Bu söyleşi, 30 Nisan 2013 tarihinde Feyyat Özyazar tarafından Hatay'ın Reyhanlı ilçesinde gerçekleştirilmiştir.*

ORSAM RAPORLARI

ORSAM Rapor No: 1 Mart 2009 Deniz Haydutluğu ile Mücadele ve Türkiye'nin Konumu: Somali Örneği (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 12 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 2 Şubat 2010 Rusya Federasyonu'nun Bakışı: Irak Faktörünün Türkiye'nin Ortadoğu Politikasına Etkisi (1990-2008) (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 21 Kasım 2010 Irak'tan İrağa: 2003 Sonrası Irak'tan Komşu Ülkelere ve Türkiye'ye Yönelik Göçler (Tr)	ORSAM Rapor No: 30 Şubat 2011 Kerkük'te Mülk Anlaşmazlıkları: Saha Araştırmasına Dayalı Bir Çalışma (Tr)
ORSAM Rapor No: 2 Nisan 2009 60. Yılında Nato ve Türkiye (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 13 Şubat 2010 7 Mart 2010 Irak Seçimleri Öncesi Şii Kökenli Parti ve Seçmenlerin Politik Davranışlarının Analizi (Tr)	ORSAM Rapor No: 22 Ocak 2011 Türkiye-Yemen İlişkileri ve Yemen'deki Türkiye Algısı (Tr - Eng - Ar)	ORSAM Rapor No: 31 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 7 Mart 2011 Afganistan ve Pakistan'da Yaşanan Gelişmeler ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri (Tr)
ORSAM Rapor No: 3 Mayıs 2009 Irak'ın Kilit Noktası: Telafer (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 14 Şubat 2010 Seçim Öncesi Irak'ta Siyasal Durum ve Seçime İlişkin Beklentiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 23 Ocak 2011 Katar-Irak-Türkiye-Avrupa Doğal Gaz Boru Hattı Projesi Mümkün mü? (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 32 Mart 2011 Suudi Arabistan'da Şii Muhalefet Sorunu ve Etkileri (Tr)
ORSAM Rapor No: 4 Temmuz 2009 2009 Lübnan Seçimleri: Kazananlar, Kaybedenler ve Türkiye (Tr)	ORSAM Rapor No: 15 Mart 2010 Orsam Heyetinin 7 Mart 2010 Irak Seçimlerine İlişkin Gözlem Raporu (Tr)	ORSAM Rapor No: 24 Ocak 2011 Kuveyt Emirliği: Savaş ve Barış Arasındaki El Sabah İktidarı ve Türkiye ile İlişkiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 33 Mart 2011 Irak'ta Türkmen Varlığı (Tr)
ORSAM Rapor No: 5 Ağustos 2009 Türkiye-Lübnan İlişkileri: Lübnanlı Dinsel ve Mezhepsel Grupların Türkiye Algılaması (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 16 Nisan 2010 Oman Sultanlığı: Arap Yarımadasında Geleneksel ile Modernite Arasında Bir Ülke (Tr)	ORSAM Rapor No: 25 Ocak 2011 Hukuki ve Siyasi Yönleriyle Güvenlik Konseyi'nin İran Ambargosu (Tr)	ORSAM Rapor No: 34 Mart 2011 Irak'ta Türkmen Basını (Tr - Ar)
ORSAM Rapor No: 6 Kasım 2009 Tuzhurmatu Türkmenleri: Bir Başarı Hikayesi (Tr - Eng - Ar)	ORSAM Rapor No: 17 Nisan 2010 7 Mart 2010 Irak Parlamento Seçim Sonuçlarının ve Yeni Siyasal Denklemin Değerlendirilmesi (Tr)	ORSAM Rapor No: 26 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 5 Şubat 2011 Kırgızistan'da Son Gelişmeler: Dün, Bugün, Yarın (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 35 Mart 2011 Irak'ta Mevcut Siyasal Durum ve Önemli Siyasal Gelişmeler (Tr)
ORSAM Rapor No: 7 Kasım 2009 Unutulmuş Türkmen Diyarı: Diyala (Tr - Eng - Ar)	ORSAM Rapor No: 18 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 3 Mayıs 2010 Komşuluktan Stratejik İşbirliğine: Türk-Rus İlişkileri (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 27 Şubat 2011 Mısır Devriminin Ayak Sesleri: Bir Devrin Sonu mu? (Tr)	ORSAM Rapor No: 36 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 1 Mart 2011 Eu's Water Framework Directive Implementation in Turkey: The Draft National Implementation Plan (Eng)
ORSAM Rapor No: 8 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 1 Aralık 2009 Karadeniz'in Bütünleşmesi İçin Abhazya (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 19 Eylül 2010 Türkiye'ye Yönelik Türkmen Göçü ve Türkiye'deki Türkmen Varlığı (Tr)	ORSAM Rapor No: 28 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 6 Şubat 2011 Uluslararası Deniz Hukukunda Kıyı Devletlerinin Gemilere El Koyma Yetkisinin Sınırları: Gürcistan'ın Karadeniz'de Seyreden Gemilere El Koyması (Tr)	ORSAM Rapor No: 37 Mart 2011 Tunus Halk Devrimi ve Sonrası (Tr)
ORSAM Rapor No: 9 Ocak 2010 Yemen Sorunu: Bölgesel Savaş Doğru mu? (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 20 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 4 Ekim 2010 Kırgızistan'da Mevcut Durum, İktidar Değişiminin Nedenleri ve Kısa Vadeli Öngörüler (Tr)	ORSAM Rapor No: 29 Şubat 2011 Tunus Halk Devrimi ve Türkiye Deneyimi (Tr)	ORSAM Rapor No: 38 Mart 2011 Libya Savaşı, Uluslararası Müdahale ve Türkiye (Tr)
ORSAM Rapor No: 10 Yemen İç Savaşı: İktidar Mücadelesi, Bölgesel Etkiler ve Türkiye ile İlişkiler (Tr - Eng)			ORSAM Rapor No: 39 Mart 2011 Tarihten Günümüze Libya (Tr)
ORSAM Rapor No: 11 Şubat 2010 Unutulan Türkler: Lübnan'da Türk Varlığı (Tr - Eng - Ar)			

ORSAM Rapor No: 40 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 2 Mart 2011 İklim Değişiminin Güvenlik Boyutu ve Ortadoğu'ya Etkileri (Tr)	ORSAM Rapor No: 49 Mayıs 2011 Orsam Söyleşileri - 2 Irak Türkmenleri-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 58 Temmuz 2011 Karikatürlerin Dilinden 12 Haziran 2011 Türkiye Genel Seçimlerinin Ortadoğu'daki Yansımaları (Tr)	ORSAM Rapor No: 68 Eylül 2011 Karikatürlerde Usame Bin Ladin Operasyonu ve Yankıları (Tr)
ORSAM Rapor No: 41 Mart 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 50 Mayıs 2011 Orsam Söyleşileri - 3 Iraklı Kürt Yetkililer, Akademisyenler ve Gazeteciler-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 59 Temmuz 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak - 2 (Tr)	ORSAM Rapor No: 69 Eylül 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak - 4 (Tr)
ORSAM Rapor No: 42 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 3 Nisan 2011 Nil Nehri Havzasının Hidropolitik Tarihi ve Son Gelişmeler (Tr)	ORSAM Rapor No: 51 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 8 Mayıs 2011 75. Yılında Montrö Boğazlar Sözleşmesi Karadeniz'in Değişen Jeopolitiği Çerçevesinde (Tr)	ORSAM Rapor No: 60 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 6 Temmuz 2011 Mekong Nehri Sulan Üzerinde İşbirliği ve İhtilaf (Tr-Eng)	ORSAM Rapor No: 70 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 10 Eylül 2011 XXI. Yüzyılda Rusya ve Türkiye'nin İran Politikaları (Tr - Rus)
ORSAM Rapor No: 43 Nisan 2011 Kuzey Irak'ın Sosyal-Siyasal Yapısı ve Kürt Bölgesel Yönetimi'nin Türkiye ile İlişkileri (Tr)	ORSAM Rapor No: 52 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 9 Mayıs 2011 Afganistan ve Bölgesel Güvenlik (Ortadoğu, Orta ve Güney Asya, Rusya Federasyonu) (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 61 Temmuz 2011 Antalya'da 1-2 Haziran 2011 Tarihlerinde Gerçekleşen "Suriye'de Değişim Konferansı"nın Tam Deşifresi (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 71 Eylül 2011 Gazze Sorunu: İsrail Ablukası, Uluslararası Hukuk, Palmer Raporu ve Türkiye'nin Yaklaşımı (Tr)
ORSAM Rapor No: 44 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 4 Nisan 2011 Meriç Nehri Havzası Su Yönetimi'nde "Uluslararası İşbirliği" Zorunluluğu (Tr)	ORSAM Rapor No: 53 Mayıs 2011 Madagaskar: Bağımsızlığın 50. Yılında Kazanımlar, Kaçan Fırsatlar ve Türkiye ile İlişkiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 62 Ağustos 2011 Karikatürlerin Dilinden Irak'ı Anlamak - 3 (Tr)	ORSAM Rapor No: 72 Eylül 2011 Ortadoğu Ülkelerine Dair İstatistikler (Tr)
ORSAM Rapor No: 45 Nisan 2011 Suriye'de Demokrasi mi İç Savaş mı? : Toplumsal-Siyasal Yapı, Değişim Senaryoları ve Sürecin Türkiye'ye Etkisi (Tr)	ORSAM Rapor No: 54 Mayıs 2011 Iraklı Grupların Temel Siyasi Sorunlara Bakışı ve Türkiye ile İlişkiler: Saha Araştırmasına Dayalı Bir Çalışma (Tr)	ORSAM Rapor No: 63 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 7 Ağustos 2011 Görünmez Stratejik Kaynak: Sınırdaşan Yeraltı Suları (Tr)	ORSAM Rapor No: 73 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 11 Ekim 2011 Anadolu Etki Alanı (Tr-Eng)
ORSAM Rapor No: 46 Mayıs 2011 Suriye'de İktidar Mücadelesi, Uluslararası Toplumun Tepkisi ve Türkiye'nin Konumu (Tr)	ORSAM Rapor No: 55 Haziran 2011 Suriye Muhalefeti'nin Antalya Toplantısı: Sonuçlar, Temel Sorunlara Bakış ve Türkiye'den Beklentiler (Tr)	ORSAM Rapor No: 64 Ağustos 2011 AK Parti'nin 12 Haziran 2011 Genel Seçimindeki Zaferi (Tr - Ar)	ORSAM Rapor No: 74 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 12 Ekim 2011 Ukraine in Regress: The Tymoshenko Trial (Eng)
ORSAM Rapor No: 47 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 5 Mayıs 2011 Türkiye-Suriye İlişkileri: Sınırdaşan Sullarda Örnek İşbirliği Olarak Asi Dostluk Barajı (Tr)	ORSAM Rapor No: 56 Haziran 2011 Seçimler ve Ak Parti'nin Tecrübesi (Tr - Ar)	ORSAM Rapor No: 65 Ağustos 2011 Karikatürlerin Dilinden Arap Baharı - 1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 75 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 13 Ekim 2011 Kazaklar ve Kazakistanlılar (Tr)
ORSAM Rapor No: 48 Mayıs 2011 Orsam Söyleşileri - 2 Iraklı Araplar, Azınlıklar ve Akademisyenler-1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 57 Haziran 2011 12 Haziran 2011 Türkiye Genel Seçimlerinin Ortadoğu Ülkelerindeki Yansımaları (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 66 Ağustos 2011 Karikatürlerin Dilinden Libya İç savaşı ve Uluslararası Müdahale - 1 (Tr)	ORSAM Rapor No: 76 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 14 Ekim 2011 İtalya'da Unutulmuş Türk Varlığı: Moena Türkleri (Tr - It)
		ORSAM Rapor No: 67 Ağustos 2011 Somali: Bir Ulusun Yok Oluşu ve Türkiye'nin İnsani Yardım Girişimi (Tr)	ORSAM Rapor No: 77 Ekim 2011 ABD'nin Çekilmesinin Ardından Irak Politikasının Bölgesel, Küresel Etkileri ve Türkiye'ye Yansımaları (Tr)

ORSAM Rapor No: 78
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 8
Ekim 2011
Türkiye’de ve İsrail’de Yapay
Sulak Alanlar ile Atıksu Artımı ve
Atıksuyun Sulama Amaçlı Olarak
Tekrar Kullanımı
(Tr)

ORSAM Rapor No: 79
Ekim 2011
Yaklaşan Seçim Öncesi Tunus’ta
Siyasal Denklemler
(Tr)

ORSAM Rapor No: 80
Ekim 2011
Karikatürlerin Dilinden Irak’ı An-
lamak - 5
(Tr)

ORSAM Rapor No: 81
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 15
Ekim 2011
Büyük Güçlerin Afganistan
Politikaları
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 82
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 16
Ekim 2011
Bölge Devletlerinin Perspektifin-
den Afganistan
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 83
Kasım 2011
Suriye’de Değişimin Ortaya
Çıkardığı Toplum: Suriye Türk-
menleri
(Tr)

ORSAM Rapor No: 84
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 9
Kasım 2011
Somali’nin Açlık Felaketi: “Siyasi
Kuraklık” mı Yoksa Doğal Afet
mi?
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 85
Kasım 2011
Suriye Politik Kültüründe Tarihsel
Pragmatizm, Beşar Esad Dönemi
Suriye Dış Politikası ve Türkiye-
Suriye İlişkileri
(Tr)

ORSAM Rapor No: 86
Kasım 2011
Geçmişten Günümüze Irak Türk-
men Cephesi’nin Yapısı ve İdari
Durumu
(Tr)

ORSAM Report No: 87
Kasım 2011
Turkmen in Iraq and Their Flight:
A Demographic Question?
(Eng)

ORSAM Rapor No: 88
Kasım 2011
Irak’ta Bektaşilik (Türkmenler –
Şebekler – Kakailer)
(Tr)

ORSAM Rapor No: 89
Kasım 2011
Değişim Sürecindeki Fas
Monarşisi: Evrim mi? Devrim mi?
(Tr)

ORSAM Rapor No: 90
Kasım 2011
Arap Dünyasının İstisnai Krallığı:
Yerel Aktörler ve Arap-İsrail
Uyuşmazlığı Çerçevesinde Ürdün
Krallığı’nın Demokratikleşme
Deneyimleri
(Tr-Eng)

ORSAM Rapor No: 91
Aralık 2011
Türkiye ve Arap Birliği’nin
Suriye’ye Yaptırım Kararları ve
Olası Sonuçları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 92
Aralık 2011
Irak’ta İhtilafı Bölge Durumu
(Tr)

ORSAM Report No: 93
ORSAM Water Research Pro-
gramme Report: 10
December 2011
Turkey and Wfd Harmonization: A
Silent, But Significant Process
(Eng)

ORSAM Rapor: 94
Aralık 2011
Türkiye-Fransa Krizinde Algının
Rolü: Fransızların Türkiye Algısı
(Tr)

ORSAM Rapor No: 95
Aralık 2012
Karikatürlerle Arap Baharı – 2
(Tr)

ORSAM Rapor No: 96
Aralık 2011
Karikatürlerin Dilinden Irak’ı An-
lamak – 6
(Tr)

ORSAM Rapor No: 97
Ocak 2012
Karikatürlerin Dilinden Irak’ı An-
lamak – 7
(Tr)

ORSAM Rapor No: 98
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 17
Ocak 2012
Kırgızistan’da Cumhurbaşkanlığı
Seçimi ve Türkiye ile İlişkilerine
Etkisi
(Tr)

ORSAM Rapor No: 99
Ocak 2012
Türk Siyasal Partilerinin
Hatay’daki Suriyeli Sığınmacılar
Konusundaki Açıklamaları ve
Hatay’daki Siyasi Parti Tem-
silcileri ile Hareketlerin Suriye
Olaylarına Yaklaşımları
(Mart-Aralık 2011)
(Tr)

ORSAM Rapor No: 100
Ocak 2012
Irak İstatistikleri
(Tr)

ORSAM Rapor No: 101
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 11
Ocak 2012
Emniyetli İçme Suyu ve Sanita-
syon Hakkı
(Tr)

ORSAM Rapor No: 102
Ocak 2012
Irak Hangi Şartlarda, Nasıl Par-
çalanabilir?: En Kötüye Hazırlıklı
Olmak
(Tr – Eng)

ORSAM Rapor No: 103
Ocak 2012
Irak’ta Petrol Mücadelesi: Çok
Uluslu Şirketler, Uluslararası
Anlaşmalar ve Anayasal
Tartışmaların Işığında Bir Analiz
(Tr)

ORSAM Rapor No: 104
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 12
Şubat 2012
Sınıraşan Akiferler Hukuku
Taslak Maddeleri Üzerine Bir
Değerlendirme
(Tr – Eng)

ORSAM Rapor No: 105
Şubat 2012
Irak Hukuk Mevzuatında
Azınlıkların Siyasal Hakları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 106
Şubat 2012
Irak Hukuk Mevzuatında
Azınlıkların Siyasal Hakları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 107
Şubat 2012
Uluslararası Hukuk ve Irak
Anayasası Açısından Azınlıkların
İnsan Hakları
(Tr)

ORSAM Rapor No: 108
Şubat 2012
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı’nın
(EİT) Geleceği
(Tr - Eng)

ORSAM Rapor No: 109
Şubat 2012
Türkiye’nin Yükselişi ve “Bric”
Bölgesi
(It)

ORSAM Rapor No: 110
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 13
Mart 2012
İran’da Su Kaynakları ve Yönetimi
(Tr)

ORSAM Rapor No: 111
Mart 2012
Suriye Kürt Muhalefetine Eleştirel
Bir Bakış
(Tr)

ORSAM Rapor No: 112
Mart 2012
İran İslam Cumhuriyetinde
Anayasal Sistem ve Siyasal
Partiler
(Tr)

ORSAM Rapor No: 113
BLACK SEA INTERNATIONAL
Rapor No: 18
Nisan 2012
Mongolia: A Developing Democ-
racy and a Magnet for Mining
(Eng)

ORSAM Rapor No: 114
Nisan 2012
Karikatürlerle Suriye Sorununu
Anlamak - 8
(Tr)

ORSAM Rapor No: 115
Nisan 2012
Suriye’de Güvenli Bölge
Tartışmaları: Türkiye Açısından
Riskler, Fırsatlar ve Senaryolar
(Tr - Eng)

ORSAM Rapor No: 116
ORSAM Su Araştırmaları
Programı Rapor No: 14
Nisan 2012
Fayda Paylaşımı Kavramı, Teorik
Altyapısı ve Pratik Yansımaları
(Tr - Eng)

ORSAM Rapor No: 117 Nisan 2012 Musul'a Yatırım Geleceği Yatırım Demektir (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 126 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 16 Temmuz 2012 Yeni Çerçeve Su Kanunu'na Doğru: Su Kanunu Taslağı Üzerine Notlar (Tr)	ORSAM Rapor No: 136 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 28 Kasım 2012 Türk-Ukrayna İlişkilerinde Entegrasyon Faktörü Olarak Türk-Kırım Münasebetleri (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 147 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 31 Ocak 2013 Kültürler Arası Diyalog: İdil Ural Bölgesinden Büyük Litvanya Knezliğine Belarus-Litvanya Tatarları (Tr - Rus)
ORSAM Rapor No: 118 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 19 Mayıs 2012 Ukrayna - Türkiye Ticari - Ekonomik Münasebetlerinin Analizi (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 127 Ağustos 2012 Suriye'de Kürt Hareketleri (Tr)	ORSAM Rapor No: 137 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 29 Aralık 2012 Belarus'un Enerji Politikası ve Belarus'un Rusya ve AB ile Enerji Alanında Geliştirdiği İşbirliği (1992-2011) (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 148 Ocak 2013 Uluslararası Politika ve Uygarlıklar (Uygarlıklar Çatışması ve Diyalog) (Tr - Eng)
ORSAM Rapor No: 119 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 20 Mayıs 2012 Bölgesel Gelişimin Trend ve Senaryolarının Araştırılmasındaki Araç: Jeopolitik Dinamikler (Tr - Rus)	ORSAM Rapor No: 128 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 24 Eylül 2012 Günümüz Şartlarında Türkiye - Belarus Ekonomik Münasebetlerinin Gelişimi (Tr - Rus - Eng)	ORSAM Rapor No: 138 Aralık 2012 Birlik mi, PYD'nin Güç Gösterisi mi? Erbil Anlaşmasından Sonra Suriye Kürt Dinamikleri (Tr)	ORSAM Rapor No: 149 Şubat 2013 David Cameron ve AB: Dönüşü Olmayan Karar (Eng)
ORSAM Rapor No: 120 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 21 Mayıs 2012 Kazakistan Siyasi Sisteminin Gelişimi: 2012 Parlamento Seçimleri (Tr)	ORSAM Rapor No: 129 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 25 Eylül 2012 Belarus-Türkiye: Devletlerarası İşbirliğinin Pozitif Dinamikleri (Tr - Rus - Eng)	ORSAM Rapor No: 139 Aralık 2012 Suriye'de Kürtler Arası Dengeler, Rejim Mühafizeleri ve Türkiye: Çatışma-İstikrar Ayrımındaki İlişkiler Örüntüsü (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 150 Mart 2013 Suriye Türkmenleri: Siyasal Hareketler ve Askeri Yapılanma (Tr - Eng)
ORSAM Rapor No: 121 Mayıs 2012 Musul'da Yerel Siyaset ve Irak Siyasetinde Yeni Dinamikler (Saha Çalışması) (Tr - Eng - Ger)	ORSAM Rapor No: 130 Kasım 2012 Suriye Çerkesleri (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 140 Aralık 2012 Kuzey Irak'ta İç Siyasal Dengeler ve Stratejik İttifak'ın Geleceği (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 151 Nisan 2013 Irak Kürdistan Bölgesi'nde Demokrasi Süreci ve Sorunları (Tr - Eng)
ORSAM Rapor No: 122 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 15 Mayıs 2012 Irak'ta Su Kaynakları Yönetimi (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 131 Kasım 2012 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 26 "Üçüncü Dalga": Postmodernizmin Jeopolitiği (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 141 Aralık 2012 Irak'ta Türkmen Eğitiminin Durumu (Tr)	ORSAM Rapor No: 152 Nisan 2013 Irak'ta 2013 Yerel Seçimlerine İlişkin Temel Veriler (Tr)
ORSAM Rapor No: 123 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 22 Haziran 2012 Küresel Göç ve Avrupa Birliği ile Türkiye'nin Göç Politikalarının Gelişimi (Tr)	ORSAM Rapor No: 132 Kasım 2012 Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun Kerkük Ziyareti (Tr)	ORSAM Rapor No: 142 Ocak 2013 President Obama's Second Term: Domestic and Foreign Challenges (Eng)	ORSAM Rapor No: 153 Nisan 2013 Irak'ta Seçim Yasaları (Tr)
ORSAM Rapor No: 124 Temmuz 2012 Türkiye Afrika'da: Eylem Planının Uygulanması ve Değerlendirme On Beş Yıl Sonra (Tr - Eng - Fr)	ORSAM Rapor No: 133 Kasım 2012 Irak Kürdistan Bölgesi'nde Muhalefetin Doğuşu ve Geleceği (Tr)	ORSAM Rapor No: 143 Ocak 2013 2012 Irak Değerlendirmesi ve Irak Kronolojisi (Tr)	ORSAM Rapor No: 154 Mayıs 2013 Programı Rapor No: 19 Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi Kapsamında Sınırşan Sular (Tr)
ORSAM Rapor No: 125 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 23 Temmuz 2012 Rusya'nın Ortadoğu Politikası (Tr)	ORSAM Rapor No: 134 Kasım 2012 Irak Çerkesleri (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 144 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 17 Ocak 2013 ORSAM Su Söyleşileri 2011 (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 155 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 32 Mayıs 2013 Montreux Boğazlar Konferansı Tutanaklarından Tarihe Düşen Notlar ve Kanal İstanbul (Tr)
	ORSAM Rapor No: 135 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 27 Kasım 2012 Türkiye'nin Eski Sovyet Cumhuriyetleriyle Münasebetlerinin Özellikleri (Tr - Rus - Eng)	ORSAM Rapor No: 145 ORSAM Su Araştırmaları Programı Rapor No: 18 Ocak 2013 ORSAM Su Söyleşileri 2012 (Tr - Eng)	ORSAM Rapor No: 156 ORSAM Reyhanlı Raporu (Tr - Eng)
		Rapor No: 146 BLACK SEA INTERNATIONAL Rapor No: 30 Ocak 2013 2013 Yılında Avrasya: Siyasi ve Ekonomik Analiz (Eng)	ORSAM Rapor No: 157 Reyhanlı'da Suriyeliler ile Söyleşiler - I (Tr - Eng)
			ORSAM Rapor No: 158 Reyhanlı'da Suriyeliler ile Söyleşiler - II (Tr - Eng)
			ORSAM Rapor No: 159 Reyhanlı'da Suriyeli Kadınlar ile Söyleşiler - III (Tr - Eng)

AKADEMİK KADRO

Hasan Kanbolat
Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar
Prof. Dr. Tank Oğuzlu
Doç. Dr. Harun Öztürkler
Doç. Dr. Mehmet Şahin
Doç. Dr. Özlem Tür
Habib Hümmüzlü
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen
Yrd. Doç. Dr. Canat Mominkulov
Elmira Cheremisova
Yrd. Doç. Dr. Didem Danış
Yrd. Doç. Dr. Bayram Sinkaya
Yrd. Doç. Dr. İlyas Kemaloğlu (Kamalov)
Dr. Jale Nur Ece
Doç. Dr. Yaşar Sarı
Dr. Süreyya Yiğit
Elmira Cheremisova
Av. Aslıhan Erbaş Açıklık
Pınar Ankan Sinkaya
Noyan Gürel
Volkan Çakır
Dr. Göknil Erbaş
Tamer Koparan
Bilgay Duman
Oytun Orhan
Fazıl Ahmet Burget
Seval Kök
Nebahat Tanrıverdi
Shalaw Fatah
Aytekin Enver
Tuğçe Kayıtmaz
Uğur Çil

ORSAM Başkanı
ORSAM Danışmanı, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Uluslararası Antalya Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Afyon Kocatepe Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Gazi Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, ODTÜ Uluslararası İlişkiler
ORSAM Danışmanı
ORSAM Danışmanı, Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
ORSAM Danışmanı Al Farabi Kazak Ulusal Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, St. Petersburg Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Galatasaray Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Avrasya
ORSAM Danışmanı, Deniz Emniyeti ve Güvenliği
ORSAM Danışmanı, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniv. Öğretim Üyesi
ORSAM Danışmanı, Avrasya
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, St. Petersburg Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Enerji-Deniz Hukuku
ORSAM Danışmanı, Ortadoğu - ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü
ORSAM Danışmanı
ORSAM Danışmanı, Afrika
ORSAM, Karadeniz
ORSAM Yönetici Editörü
ORSAM Uzmanı, Ortadoğu
ORSAM Uzmanı, Ortadoğu
ORSAM Uzmanı, Ortadoğu, Afganistan
ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
ORSAM Uzman Yardımcısı, Ortadoğu
Mütercim Tercüman
ORSAM, Ortadoğu

ORSAM Su Araştırmaları Programı

Dr. Tuğba Evrim Maden
Dr. Seyfi Kılıç

ORSAM Su Araştırmaları Programı Hidropolitik Uzmanı
ORSAM Su Araştırmaları Programı Hidropolitik Uzmanı

ORSAM DANIŞMA KURULU

Dr. İsmet Abdülmecid
Av. Aslıhan Erbaş Açıklık
Hasan Alsancak
Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık
Prof. Dr. Ahat Andican
Prof. Dr. Tayyar Arı
Prof. Dr. Ali Arslan
Başar Ay
Prof. Dr. Mustafa Aydın
Doç. Dr. Ersel Aydınli
Dr. Serdar Aziz
Prof. Dr. Hüseyin Bağcı
Prof. Dr. İdris Bal
Yrd. Doç. Dr. Ersan Başar
Kemal Beyatlı
Barbaros Binicioğlu
Prof. Dr. Ali Birinci
Doç. Dr. Mustafa Budak
Doç. Dr. Hasan Canpolat
E. Hava Orgeral Ergin Celasin
Doç. Dr. Mitat Çelikpala
Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya
Doç. Dr. Didem Danış
Prof. Dr. Ramazan Daurov
Prof. Dr. Volkan Ediger
Prof. Dr. Cezmi Eraslan
Prof. Dr. Çağın Erhan
Dr. Amer Hasan Fayyadh
Mete Göknel
Osman Göksel

Irak Danıştay Eski Başkanı
ORSAM Danışmanı, Enerji-Deniz Hukuku
İhlas Holding, Gn.Md.Yrd., Statejik İş Geliştirme ve Dış İlişkiler
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Devlet Eski Bakanı, İstanbul Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
İstanbul Üniversitesi, Tarih Bölümü
Türkiye Tekstil Sanayii İşveren Sendikası Genel Sekreteri
Kadir Has Üniversitesi Rektörü
Bilkent Üniversitesi Rektör Yardımcısı & Fulbright Genel Sekreteri
ORSAM Danışma Kurulu Üyesi
ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
TBMM 24. Dönem Milletvekili
Karadeniz Teknik Üniversitesi, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği Bölüm Başkanı
Irak Türkmen Basın Konseyi Başkanı
Ortadoğu Danışmanı
Polis Akademisi
Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı
Milli Savunma Bakanlığı Danışmanı
23. Hava Kuvvetleri Komutanı
Kadir Has Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
YÖK Başkanı
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Galatasaray Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
Rusya Bilimler Akademisi Doğu Çalışmaları Enstitüsü, Direktör Yardımcısı
İzmir Ekonomi Üniversitesi, Ekonomi Bölümü
Başbakanlık Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı
Ankara Üniversitesi, Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü
Bağdat Üniversitesi, Siyaset Bilimi Fakültesi Dekanı
BOTAŞ Eski Genel Müdürü
BTC ve NABUCCO Koordinatörü

Timur Göksel
Av. Niyazi Güney
Prof. Dr. Muhamad Al Hamdani
Numan Hazar
Doç. Dr. Pınar İpek
Dr. Tuğrul İsmail
Doç. Dr. Şenol Kantarcı
Doç. Dr. Nilüfer Karacasulu
Selçuk Karaçay
Prof. Dr. M. Lütfullah Karaman
Doç. Dr. Şaban Kardaş
Arslan Kaya
Dr. Hicran Kazancı
İzzettin Kerküklü
Prof. Dr. Ahmet Kesik
Doç. Dr. Elif Hatun Kılıçbeyli
Prof. Dr. Mustafa Kibaroglu
Prof. Dr. Aleksandr Knyazev
Prof. Dr. Alexandr Koleşnikov
Prof. Dr. Erol Kurubaş
Prof. Dr. Talip Küçükcan
Hediye Levent
Dr. Max Georg Meier
Prof. Dr. Mosa Aziz Al Mosawa
Büyükelçi Shaban Murati
Dr. Sami Al Taqi
Prof. Dr. Mahir Nakip
Prof. Dr. Vitaly Naumkin
Dr. Farhan Ahmad Nizami
Prof. Dr. Dorayd A. Noori
Muhammed Nurettin
Murat Özçelik
Prof. Dr. Çınar Özen
Doç. Dr. Harun Öztürkler
Prof. Dr. Victor Panin
Prof. Aftab Kamal Pasha
Dr. Bahadır Pehlivan Türk
Doç. Dr. Fırat Purtaş
Prof. Dr. Suphi Saatçi
Safarov Sayfulla Sadullaevich
Ersan Sankaya
Patrick Seale
Dr. Bayram Sinkaya
Doç. Dr. İbrahim Sirkeci
Dr. Aleksandr Sotnichenko
Zaher Sultan
Dr. Irina Svistunova
Prof. Dr. Türel Yılmaz Şahin
Mehmet Şüküroğlu
İlhan Tanır
Doç. Dr. Oktay Tanrısever
Prof. Dr. Erol Taymaz
Prof. Dr. Sabri Tekir
Dr. Gönül Tol
Dr. Umut Uzer
Dr. Ermanno Visintainer
M. Ragıp Vural
Prof. Dr. Vatanyar Yagya
Yaşar Yakış
Semir Yorulmaz
Volkan Çakır

Beyrut Amerikan Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prens Group Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Kültür Müsteşarı
Emekli Büyükelçi
Bilkent Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Dokuz Eylül Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Vodafone Genel Müdür Yardımcısı
İstanbul Medeniyet Üniversitesi - (SBF) Uluslararası İlişkiler Bölümü
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
KPMG ,Yeminli Mali Müşavir
Irak Türkmen Cephesi Türkiye Temsilcisi
Kerkük Vakfı Başkanı
Kalkınma Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü
Çukurova Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Okan Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Rus-Slav Üniversitesi (Bişkek)
Diplomat
Kırıkkale Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı
Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü Müdürü
Gazeteci (Suriye)
Hanns Seidel Vakfı Proje Müdürü (Bişkek)
Bağdat Üniversitesi Rektörü
Arnavutluk Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü
Orient Research Center Başkanı
Erciyes Üniversitesi İİBF Öğretim Üyesi
Rusya Bilimler Akademisi Doğu Çalışmaları Enstitüsü Direktörü
Oxford Üniversitesi İslami Çalışmalar Merkezi Yöneticisi
Irak'ın Ankara Büyükelçiliği Kültür Müsteşarı Yardımcısı
Beyrut Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Büyükelçi
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Afyon Kocatepe Üniversitesi
Pyatigorsk Üniversitesi (Pyatigorsk, Rusya Federasyonu)
Hindistan Batı Asya Araştırmaları Merkezi Başkanı
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü, TÜRKSOY Genel Sekreter Yardımcısı
Kerkük Vakfı Genel Sekreteri
Tacikistan Cumhurbaşkanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkan Yardımcısı
Türkmeneli TV (Kerkük, Irak)
Ortadoğu ve Suriye Uzmanı
ORSAM Ortadoğu Danışmanı, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü
Regent's College (Londra, Birleşik Krallık)
St. Petersburg Üniversitesi (Rusya Federasyonu)
Lübnan Türk Cemiyeti Başkanı
Rusya Strateji Araştırmaları Merkezi, Türkiye-Ortadoğu Araştırmaları Masası Uzmanı
Gazi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Enerji Uzmanı
ORSAM Danışma Kurulu Üyesi, Vatan Gazetesi Washington Temsilcisi
ODTÜ, Uluslararası İlişkiler Bölümü
ODTÜ, Kuzey Kıbrıs Kampüsü Rektör Yardımcısı
İzmir Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dekanı
Middle East Institute Türkiye Çalışmaları Direktörü
İstanbul Teknik Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Vox Populi Direktörü (Roma, İtalya)
2023 Dergisi Yayın Koordinatörü
St. Petersburg Şehir Parlamentosu Milletvekili, St. Petersburg Üniversitesi (Rusya Federasyonu)
Büyükelçi, Dışişleri Eski Bakanı
(Gazeteci, Mısır)
ORSAM Danışmanı, Afrika

ORTADOĞU ETÜTLERİ YAYIN KURULU

Meliha Benli Altunışık
Bülent Aras
Tayyar Arı
İlker Aytürk
Recep Boztemur
Katerina Dalacoura
F. Gregory Gause
Fawaz Gerges
Ahmet K. Han
Raymond Hinnebusch

ODTÜ
Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanı
Uludağ Üniversitesi
Bilkent Üniversitesi
ODTÜ
Londra Ekonomi Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Vermont Üniversitesi (ABD)
Londra Ekonomi Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Kadir Has Üniversitesi
St. Andrews Üniversitesi (Birleşik Krallık)

Rosemary Hollis
Bahgat Korany
Peter Mandaville
Emma Murphy

City Üniversitesi (Birleşik Krallık)
Durham Üniversitesi (Birleşik Krallık)
George Mason Üniversitesi (ABD)
Durham Üniversitesi (Birleşik Krallık)

ORTADOĞU ANALİZ YAYIN KURULU

Prof. Dr. Meliha Benli Altunışık
Hasan Kanbolat
Doç. Dr. Hasan Canpolat
Doç. Dr. Hasan Ali Karasar
Yrd. Doç. Dr. Serhat Erkmen

ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
ORSAM Başkanı
Milli Savunma Bakanlığı Başdanışmanı
ORSAM Danışmanı, The Black Sea International Koordinatörü - Bilkent Üniversitesi
ORSAM Danışmanı, Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı

Mithatpaşa Caddesi 46/6 Kızılay-ANKARA
Tel: 0 (312) 430 26 09 Fax: 0 (312) 430 39 48
www.orsam.org.tr, orsam@orsam.org.tr